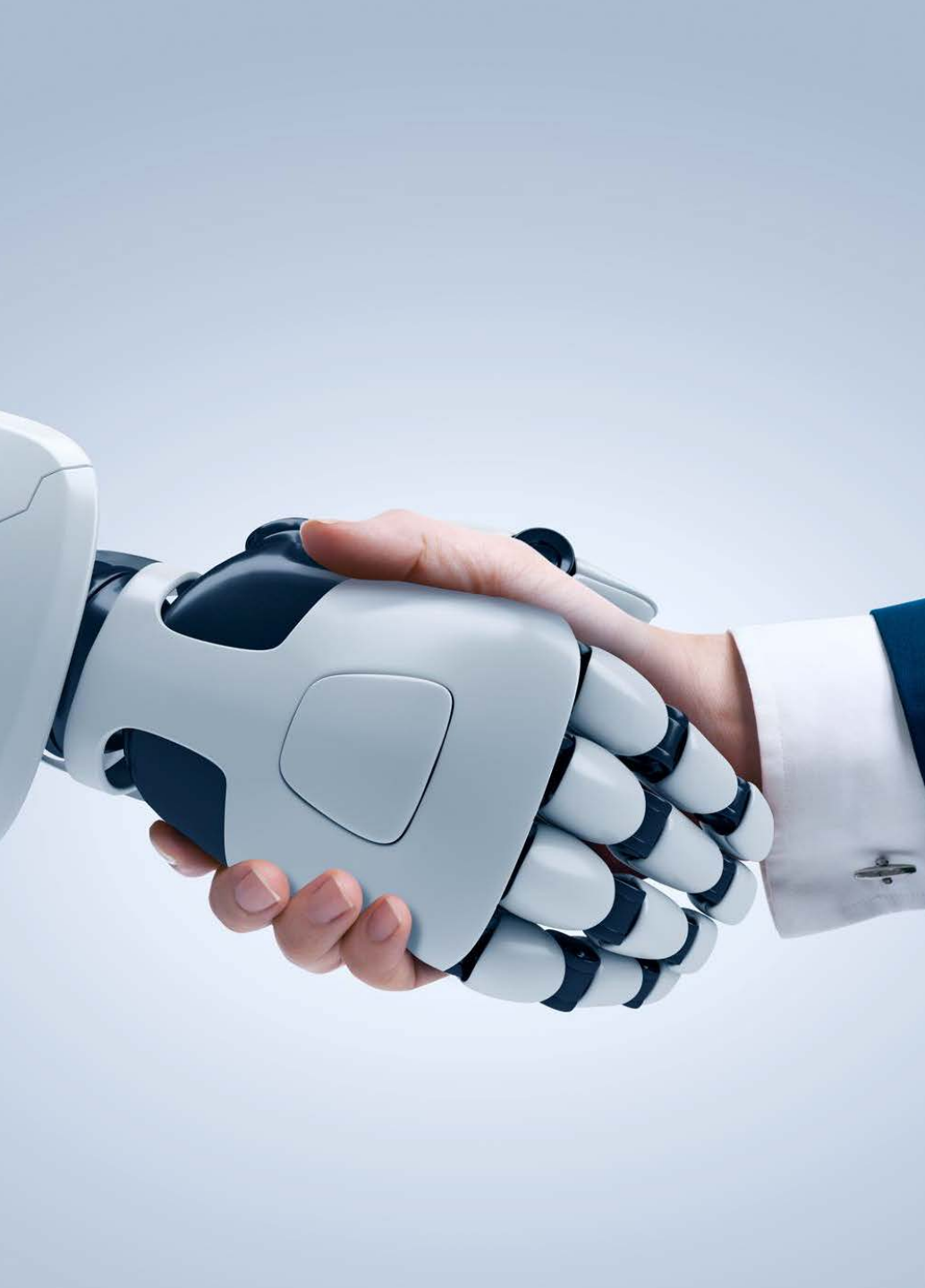

Business case for Automatisk Erhvervsrapportering

April 2020

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

Ledelsesresumé (1/3)

Med afsæt i et flerårigt analysearbejde er der udarbejdet en business case, som synliggør potentialet for både virksomheder og myndigheder ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering.

KPMG har for en fællesoffentlig arbejdsgruppe med deltagelse af Skattestyrelsen, Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Danmarks Statistik og Erhvervsstyrelsen udarbejdet en business case for Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering (herefter AER).

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering har til formål at undersøge, hvordan digitalisering og teknologiske løsninger kan lette de administrative opgaver i forbindelse med at drive virksomhed i Danmark og samtidig forbedre kvaliteten af de lovpligtige indberetninger til myndighederne. Teknologiske løsninger giver mulighed for at standardisere, strukturere og automatisere dannelsen og håndteringen af økonomiske data, herunder udveksling af økonomisk data mellem virksomheder og myndigheder.

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering udspringer af Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2016-2020 og business casen indgår som en del af en samlet afrapportering på et flerårigt analysearbejde, der har haft til formål at undersøge, hvordan digitalisering og automatisering kan gøre det enklere at drive virksomhed i Danmark uden at forringe grundlaget for det offentlige myndighedsudøvelse.

Centrale forudsætninger og tilgang til udarbejdelse af business casen

Idet business casen bygger oven på et flerårigt analysearbejde har en forudsætning for udarbejdelse af business casen været, at denne så vidt muligt er udarbejdet med afsæt i eksisterende datakilder og supplerende indhentede oplysninger, hvor dette har været nødvendigt. I praksis indebærer denne sammenstilling af kilder, at de estimerede økonomiske effekter ved udbredelse af AER er behæftet med usikkerhed. De økonomiske effekter, der er estimeret i business casen er derfor angivet med spænd.

Business casen vedrører 3 indberetninger af regnskabsdata og finansielle data:

- Indberetning af årsrapport til Erhvervsstyrelsen
- Indberetning af momsafregning til Skattestyrelsen
- Indberetning af regnskabsdata til Danmarks Statistik.

Business casen fokuserer på potentialerne ved at automatisere processen for tilvejebringelse af data til brug for disse indberetninger. Dette skal ses i sammenhæng med, at tidligere analyser (bl.a. Deloitte, 2017 samt AER lovgivningsanalyser) har indikeret, at de største potentialer vil kunne realiseres hos netop de små virksomheder, regnskabsklasse A, samt virksomheder, der lever op til kravene for regnskabsklasse mikro B.

Business casen analyserer de gevinster og omkostninger, der vil være for virksomheder og myndigheder ved udbredelse af AER, og afspejler et scenarie for udbredelse anbefalet af den fællesoffentlige arbejdsgruppe, som arbejder med initiativet. Arbejdsgruppens indstilling til valg af model skal ses i sammenhæng med, at denne i videst muligt omfang giver mulighed for at automatisere virksomhedernes processer og frigøre ressourcer hos virksomheder, uden at systemunderstøttelsen hos det offentlige skal ændres væsentligt.

Konkret er business casen udarbejdet ved at vurdere, hvilke konsekvenser udbredelsen af AER vil have for virksomhedernes og myndighedernes nuværende processer, herunder gevinster og omkostninger.

Potentialet for virksomheder og myndigheder

Det primære potentiale ved AER er, at virksomhederne ved udbredelse af AER vil bruge færre ressourcer på at håndtere faktura, og at bogførings- og afregningsprocesser vil kunne varetages automatisk i digitale regnskabssystemer.

I dag indebærer den løbende bogføring og indberetning adskillige manuelle indtastninger, opgørelser og sammenstillinger for virksomhederne i målgruppen. Ved udbredelse af e-fakturering, standardkontoplan, digitale regnskabssystemer og digitale indberetningsmuligheder vil mange af disse trin bortfalde, og virksomhedens opgave vil fremadrettet primært være at forholde sig til undtagelser ift. indgående faktura og betalinger samt at kvalitetssikre og godkende automatisk genererede indberetninger.

Ud over den umiddelbare gevinst for virksomhederne i form af en konkret tidsbesparelse, som kan kvantificeres, er der også en række gevinster for indberettende virksomheder, regnskabssystemudbydere eller offentlige myndigheder, som kun beskrives kvalitativt.

Ledelsesresumé (2/3)

Business cases peger på, at udbredelse af AER vil indebære en lang række gevinster for virksomheder, offentlige myndigheder og regnskabssystemudbydere – og samfundet generelt.

For virksomhederne kan de ikke-kvantificerede gevinster henføres til, at automatiske løsninger, der kan håndtere løbende bogføring, kan bidrage til, at små virksomheder løbende har et bedre overblik over deres økonomi og som følge heraf også større forudsigelighed i forhold til udfaldet af årets resultat.

Hertil kommer, at adskillige virksomheder i målgruppen i dag anvender ekstern hjælp i form af revisorer eller økonomikonsulenter til udarbejdelse af råbalance, regnskab, indberetning og løbende bogføring. Virksomhederne i målgruppen bruger samlet set 8,3 mia. på ekstern bistand om året, hvilket i gennemsnit er ca. 17.000 kr. per virksomhed. Ved udbredelse AER vil revisorens opgave primært bestå i at kvalitetssikre og validere automatisk genererede opstillinger og afskrivningsprofiler samt at indsætte noter. Virksomhederne vil derfor have et mindsket behov for ekstern bistand - evt. muligheden for at vælge den helt fra. Denne mulige besparelse er dog ikke kvantificeret i business casen.

Desuden afstemmer mange små virksomheder i dag indkomne fakturabetalinger ved at logge ind på netbank. Alternativt betaler de for at få adgang til bankdata via deres regnskabssystem. Udbredelse af e-fakturering vil skabe afsæt for, at virksomheder fremadrettet vil kunne få automatisk adgang til deres bankdata via deres regnskabssystem og hermed automatisk afstemme uden ekstra omkostninger.

Endeligt vil udbredelse af AER indebære en langt mere digitaliseret og automatisk proces omkring den løbende bogføring, der vil gøre det lettere for små virksomheder at generere nær-realtidsdata og stille disse til rådighed for tredjeparter.

For myndighederne forventes en øget automatisering af processen for tilvejebringelse af data til brug for indberetning at forbedre kvaliteten i virksomhedernes indberetninger væsentligt, og hermed øge regelefterlevelsen hos virksomhederne.

Endvidere anvender myndighederne ressourcer på både automatiserede og manuelle kontroller af virksomhedernes indberetninger. Et reduceret omfang af fejlbehæftede indberetninger, samt et bedre datagrundlag, vil give mulighed for at indrette kontrollen mere effektivt, så kræfterne kan bruges på de virksomheder, der bevidst forsøger at unddrage sig.

Tabel 1: Ikke-kvantificerede gevinster ved udbredelse af AER

Aktør	Ikke kvantificeret gevinst
Indberettende virksomheder	<ul style="list-style-type: none">• Bedre overblik over økonomi og øget forudsigelighed• Mindsket behov for ekstern bistand• Lettere at afstemme med banken• Lettere at stille data til rådighed for tredjeparter
Offentlige myndigheder	<ul style="list-style-type: none">• Bedre datagrundlag for kontrol og mere effektiv kontrol• Øget kvalitet i indberetninger/Øget regelefterlevelse blandt virksomheder• Positiv effekt på regelefterlevelse
Regnskabssystemudbydere	<ul style="list-style-type: none">• Øget kundebase/større marked• Mulighed for at tilbyde nye services så som kreditvurderinger

Endeligt peger skatteforvaltningens compliance-undersøgelser i forbindelse med moms-indberetningen på, at hele 48% af virksomhederne laver utilsigtede fejl som kan spores tilbage til selve bogføringen. En øget grad af automatisering af bogføringen ved AER forventes derfor at medføre færre fejl i momsindberetningerne og følgelig afledte positive effekter på regelefterlevelse.

For regnskabssystemudbydere forventes øget udbredelse af AER at indebære, at langt flere små virksomheder vil anvende et digitalt regnskabssystem, som muliggør automatisering af processer forud for indberetning. Kundegrundlaget øges dermed og som følge heraf også omsætningen.

Endeligt vil regnskabssystemudbydere have et bedre afsæt for at udvikle nye services de kan tilbyde kunder, som for eksempel kreditvurderingsløsninger.

01 Resumé

Ledelsesresumé (3/3)

Business casen estimerer et samlet økonomisk potentiale for virksomheder ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering på ca. 0,9-2,9 mia. kr. Realisering af potentialet vil indebære et tæt samarbejde og koordination mellem myndigheder, regnskabssystemudbydere og erhvervsorganisationer.

De ikke-quantificerede gevinster skal naturligt ses i sammenhæng med de kvantificerede gevinster. Business casen opgør således det varige økonomiske potentiale for danske virksomheder til (konservativt) 0,9 - 2,9 mia. kr. om året. Dette er i gennemsnit en årlig besparelse på ca. 9.000 kr. pr. virksomhed i målgruppen for AER.

Udbredelse af AER vil derudover indebære meromkostninger for myndighederne og de virksomheder, der i dag udbyder digitale regnskabssystemer til små virksomheder, jf. tabellerne til højre. Disse omkostninger er imidlertid relativt begrænsede set i forhold til gevinsterne for virksomhederne og kan til dels opvejes ved, at myndighederne og regnskabssystemudbydere forventes at realisere kvalitative gevinster, herunder et væsentligt forbedret kontrolgrundlag, bedre datakvalitet og et udvidet kundegrundlag.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at gevinster og omkostninger er behæftet med væsentlig usikkerhed, hvilket afspejles ved de relativt store spænd jf. tabel 1, 2 og 3).

Tabel 2, 3 og 4 opsummerer de estimerede kvantitative ved udbredelsen af AER for hhv. virksomheder, myndigheder og regnskabsudbydere.

Overvejelser om udbredelse af AER

Udbredelse af AER indebærer igangsættelse af initiativer på tværs af myndigheder, regnskabssystemudbydere og små virksomheder. Interne afhængigheder mellem disse initiativer indebærer, at timingen af initiativerne er central for at sikre en effektiv udrulning. Realisering af AER forudsætter derfor et tæt samarbejde og tæt koordination mellem offentlige myndigheder, regnskabssystemudbydere og erhvervsorganisationer. Når initiativerne er gennemført, vil der fortsat være behov for at videreføre dette samarbejde, herunder med henblik på at kunne håndtere eventuelle fremtidige ændringer i indberetningskrav, lovgivning eller at sætte mindstekrav til regnskabssystemer, f.eks. gennem en certificeringsordning.

Risici forbundet med initiativernes effekt ift. udbredelse af AER

Der er risici ift. hvorvidt det er muligt at opnå det fulde potentiale ved AER gennem rent frivillige ordninger. Disse risici knytter sig primært til virksomhedernes incitament til at anvende digitale regnskabssystemer og e-faktura samt regnskabssystemudbyderes incitament til at implementere løsninger, der understøtter effektiv indberetning til offentlige myndigheder.

Forud for udbredelse af automatisk erhvervsrapportering vil det være afgørende at vurdere disse risici nærmere og eventuelt opstille mitigerende tiltag.

Tabel 2: Estimerede gevinster og omkostninger for virksomheder, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Gevinster		1.630-3.250
- Tidsbesparelse på manuelle processer	-	1.630-3.250
Omkostninger		340-680
- Anskaffelse af digitalt regnskabssystem	-	340-680
I alt	-	950-2.910

Tabel 3: Estimerede omkostninger for de offentlige myndigheder, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Omkostninger		
- Tilpasning og vedligeholdelse af fællesoffentlig standardkontoplan	-	0,5-1
- Udvikling af API'er	1-4	-
- Informationskampagne	1-5	-
I alt	2-9	-

Tabel 4: Estimerede omkostninger for regnskabssystemudbydere, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Omkostninger		-
- Implementering af fællesoffentlig standardkontoplan	1-2	0-2
- Udvikling af digitale indberetningsmoduler	1-2	0-2
I alt	2-4	0-4 ⁵

International Cooperative, a Swiss entity. All rights reserved.

Opbygning af rapporten

Rapporten er opbygget som følger:

Kapitel 2 beskriver baggrunden for Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering, samt de centrale forudsætninger og afgrænsninger af business casen.

Kapitel 3 beskriver virksomhedernes nuværende rammer for tilvejebringelse af data til brug for erhvervsrapportering, herunder myndighedskrav, processer for tilvejebringelse af data, digital understøttelse af eksisterende processer samt ressourceforbrug på tilvejebringelse af data til brug for indberetning.

Kapitel 4 indeholder en beskrivelse af myndighedernes nuværende processer for håndtering af indberettede data, den digitale understøttelse af myndighedernes processer, myndighedernes ressourceforbrug på eksisterende processer og aktivitet på tværs af procestrin.

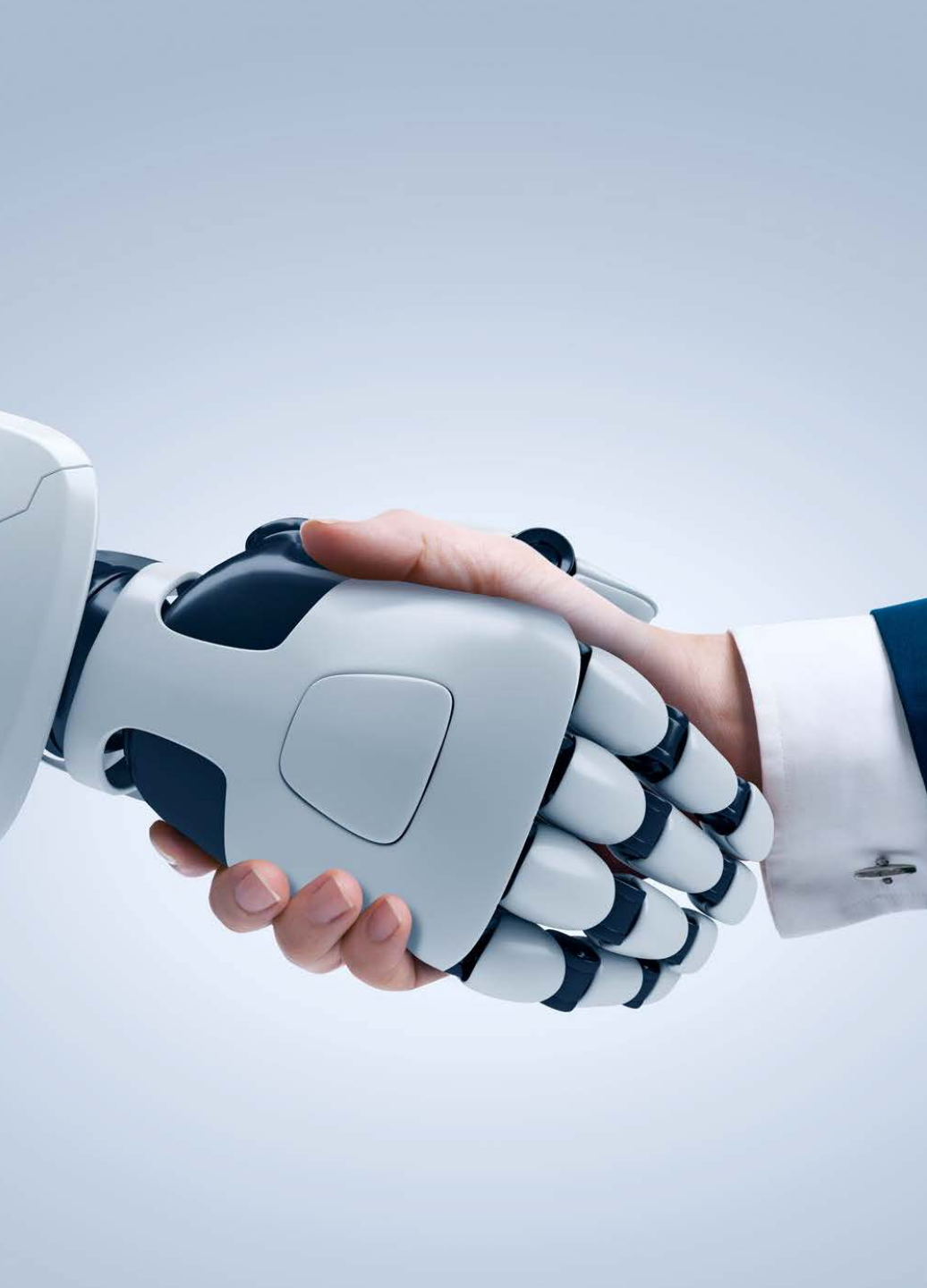
Kapitel 5 præsenterer forskellige modeller for automatisk erhvervsrapportering og bevæggrundene for valg af den konkrete model, der er udgangspunktet for denne business-case.

Kapitel 6 indeholder indledningsvist en bred afdækning af gevinster og omkostninger for virksomheder, myndigheder og regnskabssystemudbydere i forhold til de nuværende processer samt en oversigt over estimerede gevinster og omkostninger, der synliggør potentialet ved udbredelse af AER.

Kapitel 7 præsenterer overvejelser omkring udbredelsen af AER og risici forbundet med hvorvidt det er muligt at nå det fulde potentiale.

Konkrete beregninger og forudsætninger bag potentialerne fremgår af rapportens bilag.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 **Baggrund**
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

02 Baggrund

Afsæt for og formål med business casen

Business casen opgør potentialet ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering. Initiativet har fokus på at reducere virksomhedernes byrder forbundet med bogføring og indberetning uden at gå på kompromis med myndighedsudøvelsen.

Initiativ 4.1 Automatisk Erhvervsrapportering i Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2016-2020 har til formål at undersøge, hvordan digitalisering kan lette de administrative opgaver i forbindelse med at drive virksomhed i Danmark og samtidig forbedre kvaliteten af de lovpligtige indberetninger til myndighederne. Teknologier, som er velkendte i dag, giver mulighed for at standardisere, strukturere og automatisere dannelsen og håndteringen af økonomiske data, herunder udveksling af økonomisk data mellem virksomheder og myndigheder.

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering skal konkret:

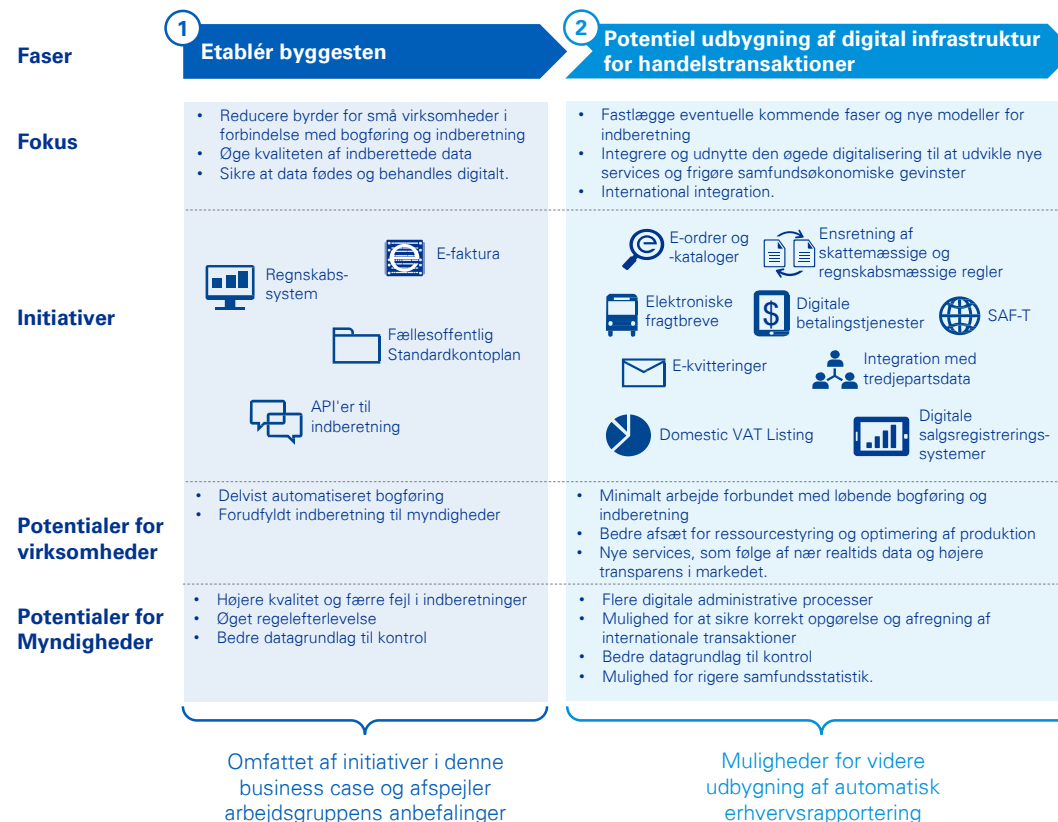
- Kortlægge indberetninger, der kan genereres automatisk, herunder afdækning af juridiske og forvaltningsmæssige rammer med henblik på tilpasning af lovgivning.
- Analysere tekniske og sikkerhedsmæssige aspekter ved automatisk erhvervsrapportering og specificere den arkitektur, der kan understøtte automatisk erhvervsrapportering.
- Udføre test af automatisk indberetning af virksomhedernes finansielle og økonomiske data.
- Udarbejde en business case og forslag til implementering af automatisk erhvervsrapportering.

En fællesoffentlig arbejdsgruppe med deltagelse af Skattestyrelsen, Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, Danmarks Statistik og Erhvervsstyrelsen har forestået kortlægnings-, analyse og testarbejdet og på baggrund af dette fremsat anbefalinger til konkrete initiativer til udbredelse af automatisk erhvervsrapportering (herefter kaldet AER).

De foreslåede initiativer understøtter mere digitale og automatiserede bogføringsprocesser hos virksomhederne, som vil reducere virksomhedernes administrative byrder betydeligt samt forbedre datagrundlaget for indberetningerne. Initiativerne vil endvidere lægge grundstenene for en eventuel gradvis udbygning af infrastrukturen for digitale handelstransaktioner, som på sigt kan integrere elementer, som digitaliserer langt flere transaktioner og dokumenter (f.eks. e-orde og e-fragtbreve).

Denne business case opstiller og beregner potentielle gevinster og omkostninger for de initiativer, der afspejler arbejdsgruppens anbefalinger til udbredelsen af AER. Formålet med business casen er således at opgøre gevinster og omkostninger ved udbredelsen af AER efter den model, som arbejdsgruppen har valgt, herunder fordelingen af gevinster og omkostninger for henholdsvis virksomheder, myndigheder og regnskabsudbydere.

Figur 5: Byggesten og visioner for automatisk erhvervsrapportering (AER)

Fokus for Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering fokuserer på hele værdikæden for tilvejebringelse af bogføringsdata og finansielle data til brug for indberetning samt en bred målgruppe af små virksomheder, der falder inden for rammerne af regnskabsklasse A samt virksomheder, der lever op til kravene for regnskabsklasse mikro B.

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering fokuserer på automatiseringsmuligheder i alle trin i virksomhedernes proces for tilvejebringelse af de data, der skal indberettes til myndighederne – fra køb/salg hen over løbende bogføring og afstemning til manuelle input og endelig indberetning til myndighederne, jf. værdikæden i figur 5 nedenfor.

De administrative byrder for virksomheder ligger i høj grad i forbindelse med virksomhedernes arbejde med den løbende bogføring og i mindre grad i forbindelse med at udarbejde selve indberetningen.

Figur 6: Værdikæde for tilvejebringelse af data til brug for rapportering

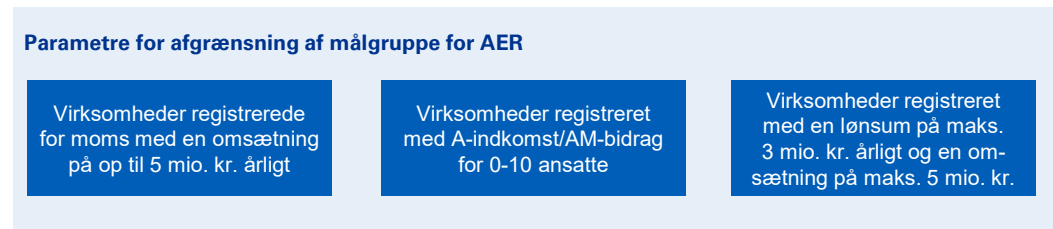

De virksomheder, som umiddelbart vil have glæde af automatisk erhvervsrapportering, er de virksomheder, der har de mindst komplekse regnskaber og dermed færrest barrierer for automatisering. Det gælder som udgangspunkt virksomheder i regnskabsklasse A og virksomheder, der lever op til kravene for regnskabsklasse mikro B, som disse er kategoriseret i henhold til årsregnskabsloven. Til disse regnskabskategorier stilles nemlig en række krav, som f.eks. at virksomhederne ikke kan have afledte finansielle instrumenter eller beskæftige sig udelukkende med investering.

Regnskabsklasse A indberetter imidlertid ikke årsregnskab Erhvervsstyrelsen, og derfor findes data på virksomheder i målgruppen ikke samlet ét sted. Der er derfor udvalgt en række yderligere parametre ift. at indkredse målgruppen ud fra hvordan de optræder i skattemæssige forhold (hos Skattestyrelsen). Målgruppen er defineret som unikke virksomheder, der er registreret for en eller flere af de skattemæssige pligter nævnt nedenfor. Målgruppen udgør på baggrund af denne definition en samlet population på knap 476.000 små virksomheder, som var aktive ved udgangen af 2018, hvilket udgør ca. 80 % af det samlede antal virksomheder i Danmark*.

Målgruppen vil i løbet af business casen blive refereret til som "små virksomheder".

Figur 7: Afgrænsning af målgruppe for automatisk erhvervsrapportering

"Målgruppen for automatisk erhvervsrapportering er ca. 80% af de danske virksomheder"

*Der er samlet set ca. 600.000 aktive virksomheder i Danmark på tværs af alle regnskabsklasser. Dette er opgjort i forbindelse med Eftersyn af årsregnskabsloven (EY, 2019).

02 Baggrund

Fastlæggelse af en konkret model for automatisk erhvervsrapportering

Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering er formuleret med henblik på, at det så vidt muligt kan gennemføres ved brug af eksisterende digitale løsninger og uden ændring af lovgivning.

Lovgivningsmæssige rammer for automatisk erhvervsrapportering

Under Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering er der udarbejdet analyser af den lovgivning, der omgiver virksomhedernes bogføringsdata og finansielle data, herunder bogføringsloven, årsregnskabsloven, momsloven, skattekontrolløven og mindstekravsbekendtgørelsen. Formålet har været at identificere muligheder for standardisering og automatisering af bogføring og indberetning inden for den eksisterende lovgivnings rammer samt at identificere væsentlige lovbarrierer for automatisering af virksomhedernes processer for tilvejebringelse af data til brug for indberetning. Det er på baggrund af lovanalyserne konkluderet, at der er rig mulighed for at understøtte standardisering og automatisering af processer ude i virksomhederne inden for rammerne af den eksisterende lovgivning. Den tværoffentlige arbejdsgruppe, som har arbejdet med Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering, har endvidere på baggrund af lovanalyserne vurderet, at årsopgørelsen, momsindberetningen og regnskabsstatistikken er de væsentligste indberetninger at fokusere på i forbindelse med udbredelsen af automatisk erhvervsrapportering.

Det scenarie, som nærværende business case arbejder med, har derfor den samme afgrænsning, som arbejdsgruppens anbefalinger: Potentialet for udbredelsen af AER vedrører, hvad der kan lade sig gøre inden for den eksisterende lovgivning og de opgjorte gevinster og omkostninger vedrører indberetning af årsrapporten, momsafregningen og regnskabsstatistikken, samt virksomhedernes tilvejebringelse af økonomiske og finansielle data til disse indberetninger.

Fastlæggelse af teknisk løsning for realisering af AER

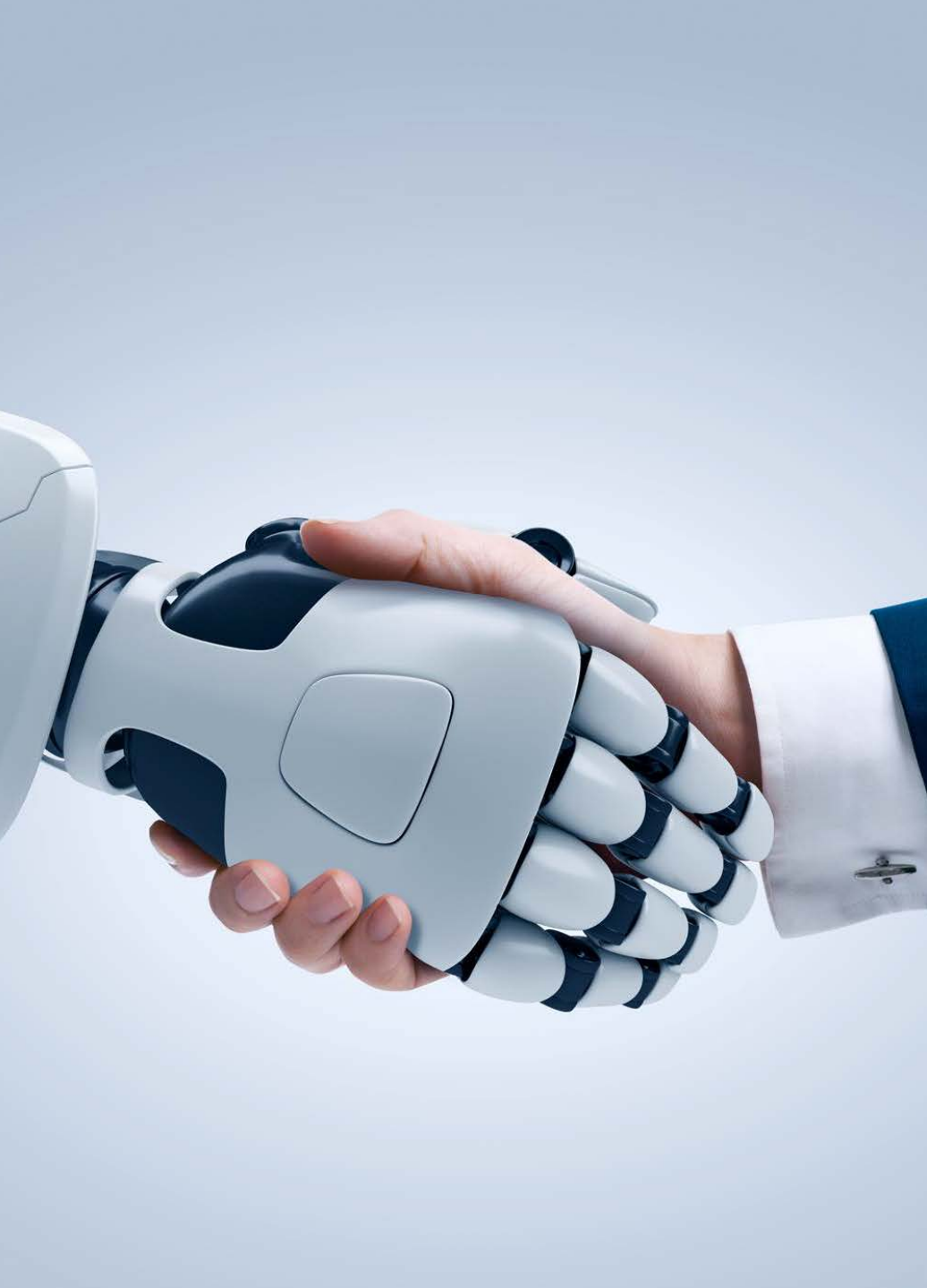
Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering har analyseret forskellige scenarier for en målarkitektur, der kan understøtte forskellige modeller for automatisk erhvervsrapportering (KPMG, 2019, Scenarier for Målarkitektur). Den model initiativet har valgt at arbejde videre med har fokus på at øge standardisering og automatisering i virksomhedernes bogførings- og indberetningsprocesser samt på at forbedre datagrundlaget for disse processer allerede fra transaktionsøjeblikket, hvor virksomhedernes finansielle data fødes.

Den valgte målarkitekturmodel fokuserer på udbredelsen af allerede kendte og anvendte teknologier og adskiller sig derfor konceptmæssigt ikke væsentligt fra den eksisterende IT-understøttelse. Den væsentligste forskel på situationen i dag og på målbilledet er 1) at det i modellen forudsættes, at virksomheder har et moderne regnskabssystem, der kan interagere med andre systemer, så som e-faktura, bank og myndighedernes API'er og 2) at faktura fødes digitalt i form af e-faktura, idet dette skaber et langt bedre grundlag for at automatisere processerne. Målarkitekturen vil blive uddybet i business casens Kapitel 6.

Den valgte målarkitekturmodel indebærer gevinster og omkostninger for virksomheder, regnskabssystemudbydere og myndigheder, som estimeres kvantitativt i business casen. Dette angår f.eks. udgifter for virksomheder til at anskaffe nye regnskabsløsninger og for myndighederne til at udvikle og vedligeholde API-løsninger.

Figur 8: Opsummering af centrale forudsætninger for automatisk erhvervsrapportering

- Business casen beskæftiger sig med alle trin i værdikæden fra køb/salg hen over løbende bogføring og afstemning til manuelle input og endelig indberetning til myndighederne.
- Business casen vedrører automatisering af årsopgørelsen, momsindberetningen og regnskabsstatistikken.
- Business casen afdækker potentialet for virksomheder i regnskabsklasse A og samt virksomheder, der lever op til årsregnskabslovens krav for mikro B.
- Realisering af business casen forudsætter ikke ændringer af eksisterende lovgivning.
- Den model for AER, der ligger til grund for business casen fokuserer i høj grad på at understøtte digital modning på virksomhedssiden og på at forbedre datagrundlaget forud for indberetningen.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 **Metodisk tilgang**
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

03 Metode

Metodisk tilgang anvendt i business casen

Business casen er udarbejdet med inspiration fra statens business case-model og beskriver, hvilke gevinster og omkostninger udbredelse af automatisk erhvervsrapportering indebærer i forhold til den nuværende situation.

Business casen er udarbejdet med inspiration fra statens business case model. Den grundlæggende metodik anvendt i business casen er derfor at beskrive den nuværende situation, vurdere hvilke effekter introduktion af et alternativt fremtidsscenarie vil have, og så beskrive og estimere gevinster og omkostninger ved det alternative scenarie set i forhold til den nuværende situation.

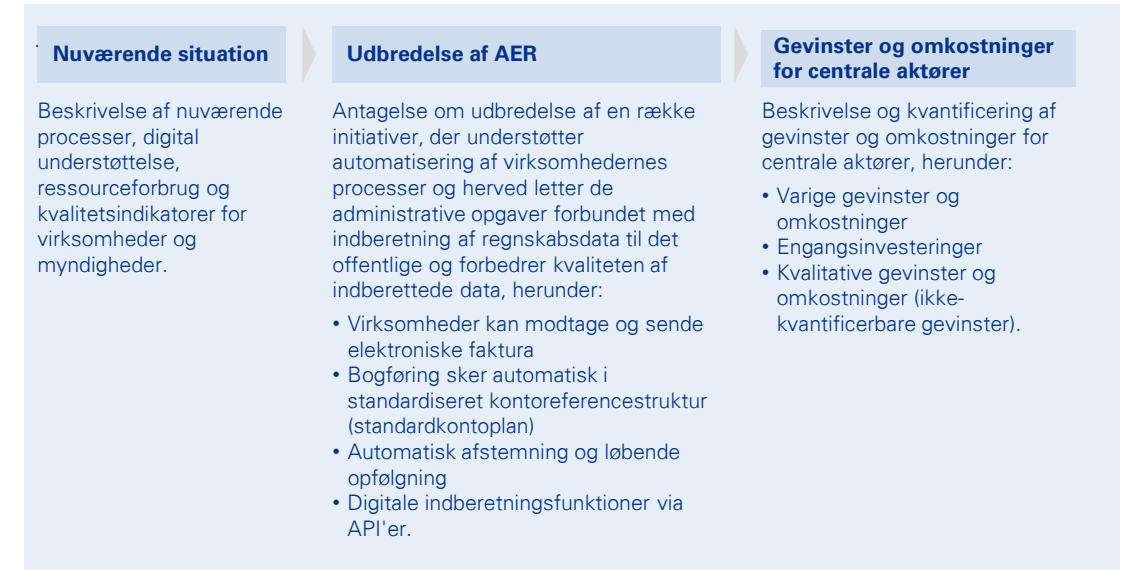
Beskrivelsen af den nuværende situation lægger vægt på at redegøre for de processer, den digitale understøttelse og ressourceforbruget forbundet med virksomhedernes tilvejebringelse af data til brug for indberetning til offentlige myndigheder, gennemførelse af selve indberetningen, samt myndighedernes processer for behandling af indberetningerne. Endvidere beskrives væsentlige kvalitetsindikatorer for de nuværende processer som f.eks. antallet af fejl i indberetningerne med henblik på at kunne beskrive effekter, der ikke direkte kan omsættes til kroner og ører.

Efterfølgende introduceres det scenarie, som en fællesoffentlig arbejdsgruppe har anbefalet for udbredelse af automatisk erhvervsrapportering. Scenariet indeholder en række initiativer, der understøtter mere digitale og automatiserede bogføringsprocesser, som vil reducere virksomhedernes administrative byrder og forbedre datagrundlaget for indberetningerne. Initiativerne vedrører bl.a. konsekvent udbredelse af e-fakturering, automatisk bogføring i regnskabssystemer, automatisk afstemning og opfølgning i regnskabssystemer og etablering af digitale indberetningsfunktioner vedrørende API'er.

Afslutningsvis vurderes de gevinster og omkostninger, som introduktionen af AER vil indebære. Vurderingen af gevinster og omkostninger er foretaget med afsæt i de analyser og tests, der er foretaget under Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering hvor bl.a. den digitale understøttelse af virksomhedernes bogføring er undersøgt og API-løsninger til indberetning til de offentlige myndigheder er testet.

Den konkrete tilgang til beskrivelse og estimering af gevinster og omkostninger uddybes på næste side.

Figur 9: Model for identifikation af gevinster og omkostninger for AER

Metodisk tilgang til opgørelse af potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Kvantificerbare gevinster og omkostninger er så vidt muligt estimeret for alle centrale aktører omkring virksomhedernes processer for indberetning. Ikke-kvantificerbare effekter er også beskrevet med henblik på at etablere et bredt afsæt for at vurdere potentialet ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering.

Fokus for business casen har været at opgøre potentialet ved udbredelse af AER først og fremmest for virksomhederne i målgruppen, men også for de offentlige myndigheder, som modtager virksomhedernes indberetninger, og for regnskabsudbydere, som leverer den digitale understøttelse af mange virksomheders processer for tilvejebringelse af data til brug for indberetning. Potentialet er således vurderet for de væsentlige aktører omkring virksomhedernes indberetning af finansielle data og regnskabsdata, for hvem der ved udbredelse af AER vil være behov for at tilpasse processer eller systemer.

Figur 10: Centrale aktører, der indgår i business casen

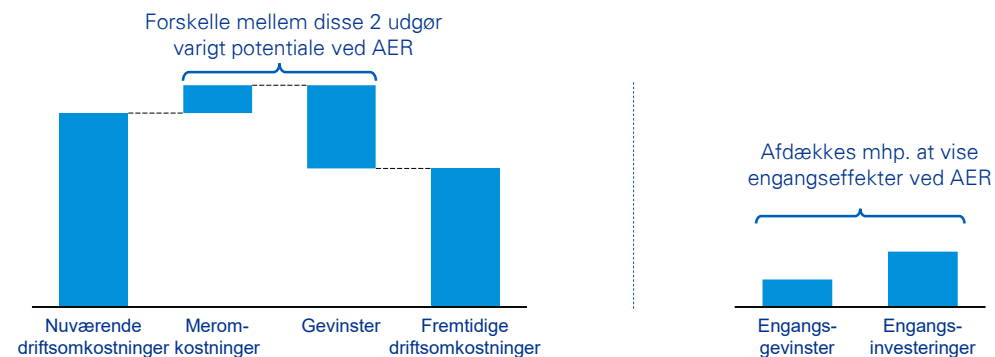

Gevinsterne kan tage forskellige former, idet de både kan være direkte kvantificerbare og ikke-kvantificerbare. De kan enten relatere sig til omstillingen i forbindelse med udbredelsen af AER (en engangsomkostning) eller være varige. I denne sammenhæng er det værd at bemærke, at business casen kun beskæftiger sig med direkte gevinster og omkostninger og ikke afledte effekter.

De kvantificerbare gevinster vedrører f.eks. varige tidsbesparelser på bogføringsprocesser for virksomhederne, som kan opgøres i kroner og ører og indgå i beregninger af potentialet for udbredelse af AER. De varige kvantificerbare omkostninger kan f.eks. vedrøre virksomhedernes abonnement på et digitalt regnskabsystem.

I forbindelse med udarbejdelse af business casen har det været ambitionen så vidt muligt at opgøre en baseline (nuværende ressourceforbrug) for både virksomheder, myndigheder og regnskabsystemudbydere. I praksis har det dog kun være muligt at opgøre baselinen for virksomhederne. Denne beskrives uddybende på næste side. For myndighederne og regnskabsystemudbydere har det kun været muligt at afdække varige gevinster og meromkost-

Figur 11: Tilgang til estimering af kvantitativt potentiale ved AER for virksomheder, myndigheder og regnskabsystemudbydere

ninger, samt engangsinvesteringer. Derfor indeholder business casen ikke estimater over fremtidige driftsomkostninger eller flerårige pengestrømsopgørelser, men alene opgørelser af varige effekter og engangseffekter. Baselinen for virksomhederne har dog været anvendt til at vurdere, om størrelsen på det varige potentiale for virksomhederne kan antages at være rimeligt set i forhold til baselinen for det nuværende ressourceforbrug.

De ikke-kvantificerbare gevinster vedrører f.eks., at virksomhederne får bedre overblik over egen økonomi. For offentlige myndigheder kan de vedrøre et bedre kontrolgrundlag eller mulighed for at fokusere kontrolindsatser bedre. Disse gevinster er ikke i samme omfang kvantificerbare, men bør fortsat opvejes i business casen, idet f.eks. en øget regelfterlevelse forventes at have en samfundsmæssig værdi på trods af, at den ikke er kvantificerbar på samme måde som de førnævnte gevinster.

I forbindelse med udarbejdelse af business casen har vi identificeret en række gevinster, der i princippet er kvantificerbare, men hvor det nuværende datagrundlag ikke understøtter, at disse kvantificeres. Disse behandles i business casen som ikke-kvantificerbare gevinster og skal derfor også tages i betragtning i forhold til vurdering af det samlede potentiale.

Business casens datagrundlag

Business casen bygger i vidt omfang på data og observationer fra tidligere analyser. Herudover er gennemført interview med myndigheder, fageksperter og en regnskabssystemudbyder.

En forudsætning for udarbejdelse af denne business case været, at den så vidt muligt udarbejdes med afsæt i eksisterende analyser og data. Business casen tager således primært udgangspunkt i data og opgørelser fra tidligere analyser foretaget som led i digitaliseringsstrategiens initiativ 4.1 om automatisk erhvervsrapportering. Business casen afspejler derfor i høj grad en afvejning af forudsætninger, observationer og beregninger fra disse analyser. KPMG har derudover forestået dataindhentning på udvalgte områder, hvor disse ikke tidligere har været kortlagt eller har været behæftet med særlig stor usikkerhed. Dette har primært været interviews med myndigheder og regnskabssystemudbydere.

I anvendelsen af eksisterende kilder har KPMG valgt så vidt muligt at anvende de mest opdaterede kilder eller de kilder, der bygger på det bedst tilgængelige datagrundlag. I de tilfælde, hvor vi har identificeret økonomiske potentialer, men ikke haft mulighed for at etablere et tilstrækkeligt datagrundlag til at opgøre disse, har vi valgt at beskrive potentialerne som ikke-quantificerbare gevinster. Disse vil i princippet skulle estimeres for at skabe en fuldkommen business case.

Idet KPMG ikke har haft mulighed for at gennemgå beregningerne bag en lang række af de data og forudsætninger, der indgår i business casen, tager vi forbehold for pålideligheden af disse data i business casen. Hertil kommer, at sammenstillingen af mange forskellige datakilder indebærer, at resultaterne af business casen er behæftet med usikkerhed.

Oversigt over de enkelte antagelser og datakilder findes i bilag 2-4.

Figur 12: Oversigt over kilder til datagrundlag anvendt i business casen

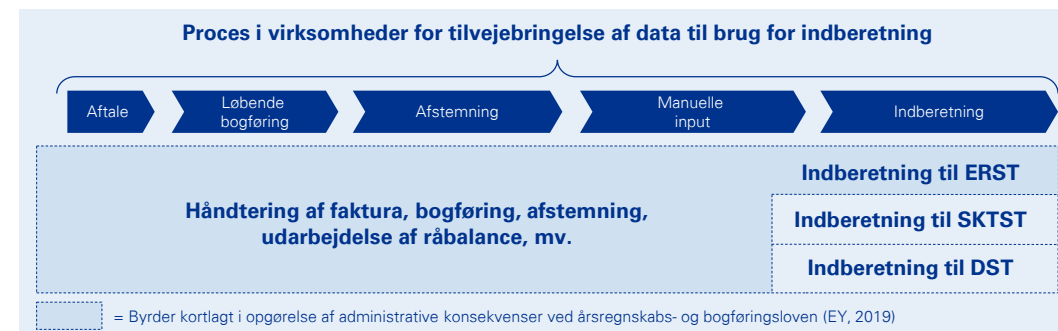
- Deloitte, 2017, Erhvervsstyrelsen - Administrative lettelser ved automatisk erhvervsrapportering
- Advice, 2018, Virksomhedernes parathed til Automatisk Erhvervsrapportering
- EY, 2019, Eftersyn af årsregnskabsloven (datasæt fremsendt af Erhvervsstyrelsen) (se beskrivelse til højre)
- Interview med fageksperter i KPMG
- Interview med regnskabssystemudbyder
- Interview med og data fremsendt af Erhvervsstyrelsen
- Interview med og data fremsendt af Skattestyrelsen
- Interview med og data fremsendt af Danmarks Statistik.

Etablering af en baseline for virksomhedernes ressourceforbrug

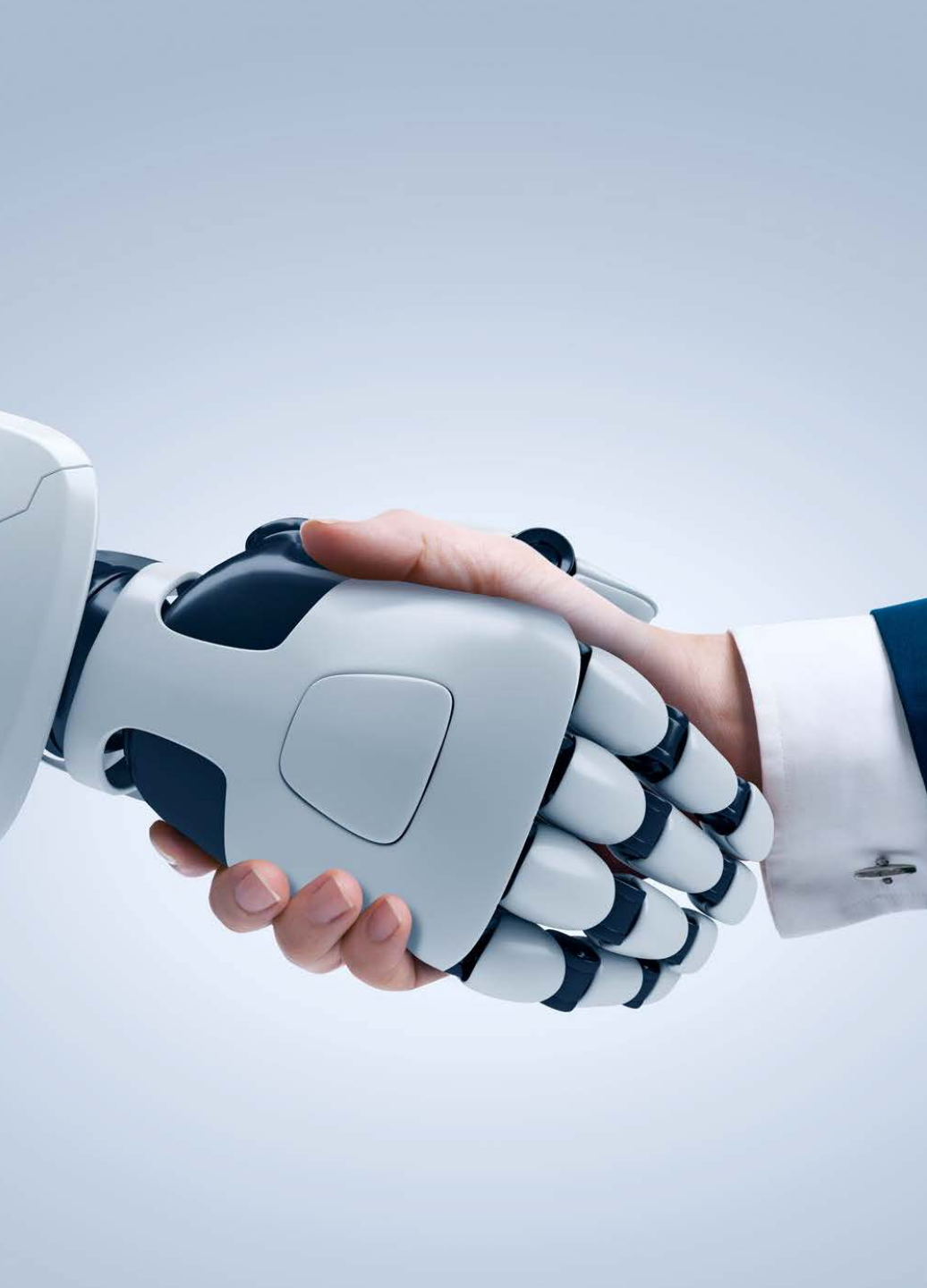
Opgørelsen af de administrative byrder relateret til virksomhedernes løbende bogføring og indberetning af regnskabsdata og finansielle data til det offentlige er central for business casen, idet baselinen kan anvendes til at vurdere den relative økonomiske effekt ved udbredelsen af AER. Til dette formål har KPMG anvendt en opgørelse af de administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven foretaget i 2019 (EY, 2019), som kortlægger virksomhedernes byrder forbundet med bogføring og indberetning af årsregnskab, hvortil vi har fået datasættet stillet til rådighed af Erhvervsstyrelsen. Opgørelsen er baseret på en omfattende spørgeskemaundersøgelse og opgør virksomhedernes tidsforbrug på de enkelte processtrin forbundet med bogføring og indberetning, som virksomhederne er forpligtet til jf. bogføringsloven og årsregnskabsloven, illustreret i Figur 12 nedenfor.

Virksomhedernes totale omkostninger forbundet med de administrative konsekvenser af bogføringsloven og årsregnskabsloven (EY, 2019) danner business casens baseline. Derudover har KPMG anvendt rådata fra opgørelsen til at foretage egne beregninger, som kan illustrere effekten af, hvorvidt de enkelte virksomheder har et regnskabssystem og anvender automatisk fakturering.

Figur 13: Administrative byrder omfattet af bogførings- og årsregnskabsloven

Kilde: EY (2019): Eftersyn af årsregnskabsloven. AMVAB-måling – Måling af administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 **Små virksomheders erhvervsrapportering**
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

04 Små virksomheders erhvervsrapportering

Krav til små virksomheders erhvervsrapportering

Alle virksomheder skal indberette finansielle og regnskabsrelaterede data til offentlige myndigheder. Omfanget af indberetninger og indberetningsfrekvensen varierer imidlertid på tværs af regnskabsklasse og indberetningskrav.

Små virksomheder er uanset branche og sektor pålagt at indberette en række finansielle og regnskabsrelaterede oplysninger til offentlige myndigheder, herunder til Erhvervsstyrelsen, Skattestyrelsen og Danmarks Statistik.

Kravene til virksomhedernes indberetning af årsrapport til Erhvervsstyrelsen varierer alt afhængigt af virksomhedsstørrelse og er fastlagt i årsregnskabsloven. Hvor det er lovpligtigt for virksomheder i regnskabsklasse mikro B at indberette årsrapport, er virksomheder i regnskabsklasse A ikke forpligtiget til at indsende deres årsrapport til Erhvervsstyrelsen og er således omfattet af en frivillig ordning.

Alle momsregistrerede virksomheder – virksomheder, der har en omsætning på <50.000 kr. om året - skal endvidere føre regnskab over køb og salg af varer og ydelser som afsæt for udarbejdelse af momsafregning til Skattestyrelsen, så styrelsen kan opkræve moms. Dette skal som minimum ske halvårligt, men foretages også med højere frekvens alt afhængigt af virksomhedstypen.

Endeligt udtager Danmarks Statistik hvert år en stikprøve blandt virksomhederne i Danmark, der skal indberette oplysninger til brug for udarbejdelse af statistikker, herunder særligt regnskabsstatistik. I denne forbindelse skal små virksomheder udtaget til indberetning også fremsende finansielle og regnskabsrelaterede oplysninger til Danmarks Statistik. I praksis er stikprøveudvælgelsen for små virksomheder tilrettelagt sådan, at en virksomhed maksimalt kan blive pålagt at indberette én gang hvert femte år.

Overblik over indberetningskrav og -frekvenser fremgår af figur 13.

I det følgende beskrives virksomhedernes processer, den digitale understøttelse af virksomhedernes processer og ressourceforbruget forbundet med tilvejebringelse af data til brug for indberetningerne til offentlige myndigheder med henblik på at skabe et afsæt for at vurdere konsekvenserne ved udbredelse af AER.

Figur 14: Krav til små virksomheders indberetning af finansielle og regnskabsrelaterede data til offentlige myndigheder

Myndighed og indberetningskrav		Regnskabsklasse*		Indberetningsfrekvens
Myndighed	Indberetningskrav	A	Mikro B	
	• Årsrapport	• Frivilligt	• Alle	• Årligt
	• Moms	• Alle	• Alle	• 2-12 gange om året
	• Regnskabsstatistik	• Stikprøve	• Stikprøve	• 1 gang hvert femte år

*Skattestyrelsen er en del af den fælles juridiske myndighed Skatteforvaltningen.

04 Små virksomheders erhvervsrapportering

Forretningsprocesser omkring erhvervsrapportering

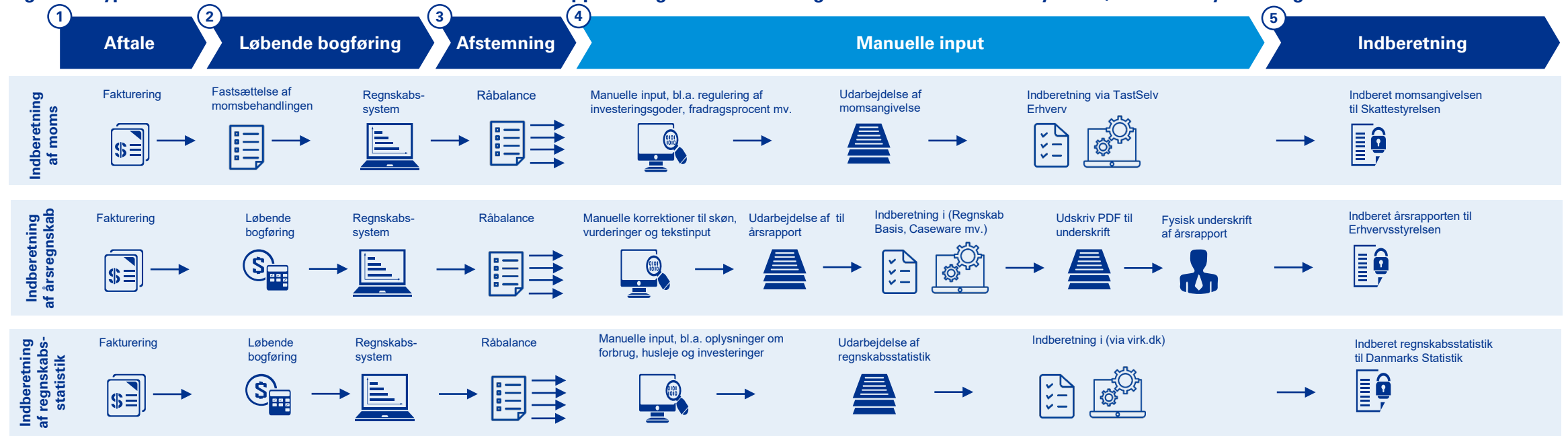
Små virksomheders processer for tilvejebringelse af data til brug for indberetninger er i vidt omfang overlappende og indeholder en række bebyrdende manuelle trin, der ofte håndteres umiddelbart inden indberetningsfristen.

Små virksomheders forretningsprocesser for generering af finansielle oplysninger og regnskabsrelaterede data til brug for indberetninger er i vidt omfang overlappende. Hovedprocessen kan nedbrydes på fem trin:

1. Aftale: Afgivelse af ordre og fremsendelse af faktura
2. Løbende bogføring: Registrering af indtægter og udgifter
3. Afstemning: Udarbejdelse af råbalance
4. Manuelle input
5. Indberetning: Indberetning på enten virk.dk eller på TastSelv Erhverv.

I teorien skal virksomhederne gennemføre de tre første af de fem trin løbende over året og indberette i overensstemmelse med frekvenserne angivet i figur 14. Undervejs i processen er der brug for en række manuelle justeringer og input f.eks. i form af skøn, vurderinger og tekstinput. De manuelle processer er i princippet fordelt over hele værdikæden, men ifølge Erhvervsstyrelsens og Skattestyrelsens observationer fra kontroller, foretages dette arbejde i praksis ofte umiddelbart lige op til indberetningerne, hvor alle kvitteringer mv. gennemgås. Derfor er det trin i forretningsprocessen, der viser de manuelle justeringer, placeret lige forud for indberetningen, når vi skal illustrere erhvervsrapporteringens værdikæde.

Figur 15: Typiske hovedaktiviteter i værdikæden for erhvervsrapportering ved indberetning til henholdsvis Skattestyrelsen, Erhvervsstyrelsen og Danmarks Statistik

04 Små virksomheders erhvervsrapportering

Digital understøttelse af små virksomheders erhvervsrapportering

De tekniske løsninger for automatisk erhvervsrapportering eksisterer i vidt omfang, men udbredelsen er begrænset.

Processerne for generering af data til indberetning er i dag kun i lav grad automatisk hos de små virksomheder. Størstedelen af de små virksomheder har en eller anden form for regnskabssystem. Men dette kan være meget simple værktøjer, som f.eks. er stillet til rådighed af revisor, og det er langt fra alle regnskabssystemer, der kan understøtte e-faktura, afstemning med banken eller integration med andre systemer såsom myndighedernes indberetnings-API'er. Der er ligeledes stadig mange virksomheder, som bogfører i et Excel-

ark eller på andre måder helt manuelt. Integrationen mellem e-faktura, regnskabssystem, bank, myndigheder (og andre services og tredjeparter) er afgørende for at danne et ubrudt flow af data, som kan spare virksomhederne tid og myndighederne for unødigt kontrol. Der er sket en betydelig teknologisk udvikling inden for regnskabssystemer og relaterede services de sidste par år, som også gør løsningerne billigere. Men virksomhederne angiver i høj grad manglende viden om de digitale muligheder (PwC, 2019).

Figur 16: Digital understøtte af automatisk erhvervsrapportering

Ca. 56% af de små virksomheder kan generere faktura direkte i deres bogføringssystem, hvoraf 18% sender e-faktura, som er direkte læsbare. 38% danner pdf-faktura automatisk direkte i deres bogføringssystem. 38% laver salgsfaktura manuelt enten i Word eller i hånden.

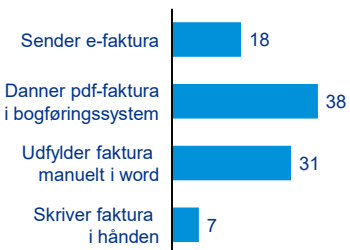
Omkring 40% af de små virksomheder anvender et digitalt økonomi- og bogføringssystem, mens 20% anvender simple digitale værktøjer. 17% overlader bogføringen helt til deres revisor, mens 21% foretager bogføringen manuelt.

Bankoverførsler og kontantbetalinger er de betalingsmuligheder, som flest små virksomheder stiller til rådighed. Det er de betalingsformer, der er mindst integreret til virksomhedernes økonomisystemer. Wallet og kortbetaling, som er de betalingsmuligheder, der er mindst integreret med virksomhedens økonomisystem, bliver i mindre grad stillet til rådighed.

De manuelle input består for årsregnskabet i opstilling af resultatopgørelse, balance og beregning af skat samt udarbejdelse af noter. For momsangivelsen består de manuelle processer i at opstille momskoder, som er angivet for de forskellige posteringer i bogføringen.

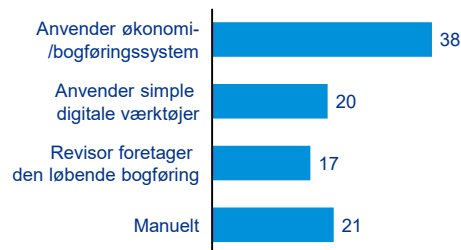
Myndighedernes system-til-system-løsninger til indberetning anvendes kun i begrænset omfang af de små virksomheder, idet disse kræver ekstra software og primært anvendes af professionelle brugere. Op mod 100% af de små virksomheder indberetter via manuel indtastning. Det er tilfældet hos alle 3 myndigheder.

Faktura i %

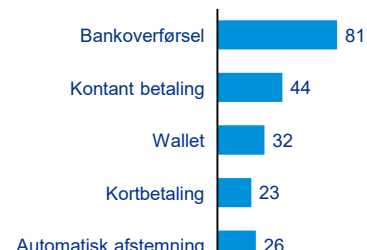
Kilde: PwC (2019): Analyse af barrierer og muligheder for automatisk erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering

Regnskabssystem i %*

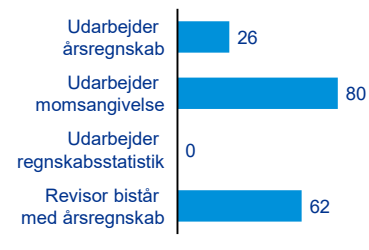
Kilde: PwC (2019): Analyse af barrierer og muligheder for automatisk erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering

Betalingsmuligheder i %

Kilde: PwC (2019): Analyse af barrierer og muligheder for automatisk erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering

Udarbejdelse af indberetning i %

Kilde: Interview med myndigheder

Indberetningstilgang i %

Kilde: Interview med myndigheder. (Den høje andel af manuelle indtastninger af momsregnskab skyldes at Skatteforvaltningens moms-API først er lanceret for ganske nylig).

*Der er foretaget en del forskellige observationer af hvor stor en andel af virksomhederne, der har et regnskabssystem. Det skyldes, at der kan være stor forskel på hvad respondenterne opfatter som et egentligt regnskabssystem og på hvordan der er spurgt til det i undersøgelserne. I data fra AMVAB-målingen, som vi senere anvender i business casen, angiver 74% af virksomhederne at de anvender "et regnskabssystem", men der er ingen præcisering af hvilket regnskabssystem, der er tale om, og 26% heraf overlader deres løbende bogføring til revisor. Det svarer nogenlunde til PwC's observation (38% økonomisystem + 20% simple værktøjer + 17% delegeret til revisor = 75%).

04 Små virksomheders erhvervsrapportering

Små virksomheders ressourceforbrug på erhvervsrapportering

De tilsammen ca. 476.000 små virksomheder i målgruppen for AER har en samlet administrativ omkostning på ca. 33 mia. kr. på at bogføre og udarbejde regnskaber.

En opgørelse af de administrative konsekvenser af bogføringsloven og årsregnskabsloven foretaget i 2019 (EY, 2019) kortlægger virksomhedernes tidsforbrug på bogføring og indberetning af årsregnskab og kvantificerer herudfra virksomhedernes årlige omkostning relateret hertil. Denne opgørelse af administrative konsekvenser (en såkaldt AMVAB-måling) udgør vores baseline i business casen for AER.

AMVAB-målingen dækker ikke momsområdet direkte, så når vi alligevel kan bruge data herfra, skyldes dette, at de fleste byrder forbundet med håndteringen af momsregnskabet af afledt af bogføringsloven og ikke momslovgivningen (Deloitte, 2017). Datasættet fra AMVAB-målingen, som vi anvender til denne business case, indfanger således 96% af de byrder, der er forbundet med de indberetninger, som Initiativet Automatisk Erhvervsrapportering har valgt at fokusere på - årsrapporten, moms, og regnskabsstatistikken (Deloitte, 2017).

Ifølge opgørelsen af virksomhedernes administrative konsekvenser har ca. 476.000 virksomheder i regnskabsklasse A samt virksomheder, der lever op til kravene for regnskabs-

klasse mikro B, en administrativ omkostning forbundet med at bogføre og udarbejde årsregnskaber på ca. 33 mia. kr. Virksomhederne i regnskabsklasse A er ikke pålagt at indberette årsregnskab til Erhvervsstyrelsen, og deres tidsforbrug i forbindelse med bogføringen følger således udelukkende af regler, der udspringer af bogføringsloven mhp. at kunne foretage andre indberetninger, ikke mindst momsafregning.

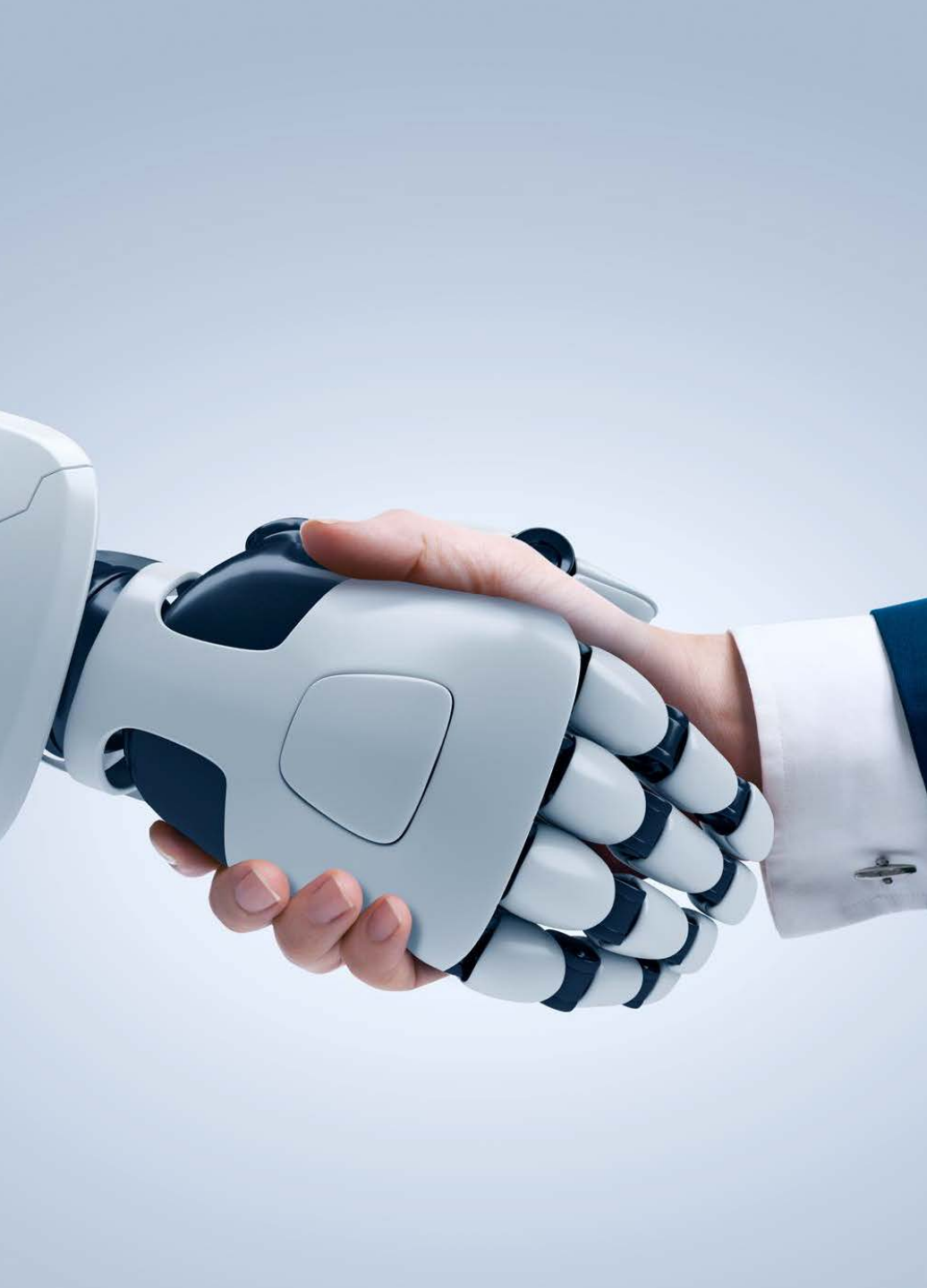
Som det ses af figuren nedenfor, ligger størstedelen af ressourceforbruget i forbindelse med virksomhedernes køb og salg og løbende bogføring. Ressourceforbruget på at udarbejde selve indberetningen, altså at opstille det endelige regnskab samt at tilføje noter mv, er derimod begrænset.

Det gennemsnitlige ressourceforbrug forbundet med bogføring og indberetning udgør ca. 69.000 kr. pr. virksomhed om året.

Figur 17: Administrative omkostningerne ved bogføring og indberetning

Kilde: EY (2019): Eftersyn af årsregnskabsloven AMVAB-måling – Måling af administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven. Det antages i business casen, at der er ca. 125.000 virksomheder i regnskabsklasse B, som kan benytte sig af kriterierne ift. at betegne sig som mikro-virksomheder.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Myndighedsprocesser for håndtering af indberettede data

Formålet med indhentning af finansielle og regnskabsrelaterede data varierer på tværs af myndighederne. Beskrivelse af myndighedernes nuværende processer, organisering og digitale understøttelse omkring indberettede data skaber et afsæt for at vurdere, hvilke ændringer og konsekvenser AER vil indebære.

Myndighedernes formål med at indsamle finansielle og regnskabsrelaterede oplysninger varierer og kan henføres til forskellige love.

For Erhvervsstyrelsen er formålet med indberetningen at give mulighed for at kontrollere, at virksomhederne efterlever årsregnskabsloven. Et centralt output for Erhvervsstyrelsen er således sikring af en høj regelefterlevelse. Hertil kommer at stille regnskaber til rådighed for tredjeparter, så disse kan anvendes til at vurdere den enkelte virksomheds økonomiske situation.

For Skattestyrelsen er formålet med indberetningerne primært at kunne sikre en korrekt afregning af skatter og afgifter. En høj regelefterlevelse i henhold til momsloven er således et centralt output for Skattestyrelsen. Hertil kommer tilvejebringelse af skatteindtægter til brug for finansiering af offentlige udgifter.

For Danmarks Statistik er formålet med indberetningskravet at stille data til rådighed for produktion af regnskabsstatistik, der giver mulighed for at belyse det danske erhvervsliv, og som kan danne grundlag for analyser, erhvervspolitiske beslutninger og for evaluering af den førte erhvervspolitik. Outputtet for Danmarks Statistik er derfor statistikserier, publikationer og input til nationalregnskabet.

I det følgende gennemgås først Erhvervsstyrelsens, derefter Skattestyrelsens og til sidst Danmarks Statistiks processer, organisering og systemunderstøttelse omkring håndteringen af indberettede finansielle og regnskabsrelaterede data.

Formålet med denne gennemgang er at skabe et afsæt for at vurdere, hvilke ændringer og konsekvenser automatisk erhvervsrapportering vil indebære for offentlige myndigheder.

Figur 18: Formål og output for indberetningskrav fra Erhvervsstyrelsen, Skattestyrelsen og Danmarks Statistik

Myndighed og indberetningskrav		Formål	Output
Myndighed	Indberetningskrav		
	• Årsrapport	• Kontrollere om virksomheder efterlever krav i årsregnskabsloven	• Regelefterlevelse • Offentligt tilgængelige regnskaber
	• Moms	• Sikre korrekt afregning af moms i henhold til momsloven	• Regelefterlevelse • Skatteindtægter
	• Regnskabsstatistik	• Belyse det danske erhvervsliv og danne grundlag for analyser, erhvervspolitiske beslutninger og for evaluering af den førte erhvervspolitik	• Statistikserier • Publikationer • Input til nationalregnskabet

*Skattestyrelsen er en del af den fælles juridiske myndighed Skatteforvaltningen.

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Processer for håndtering af indberettede data i Erhvervsstyrelsen (1/2)

I Erhvervsstyrelsen indgår små virksomheders finansielle og regnskabsrelaterede data primært i processer, der har til formål at sikre, at regnskaber lever op til krav i lovgivningen.

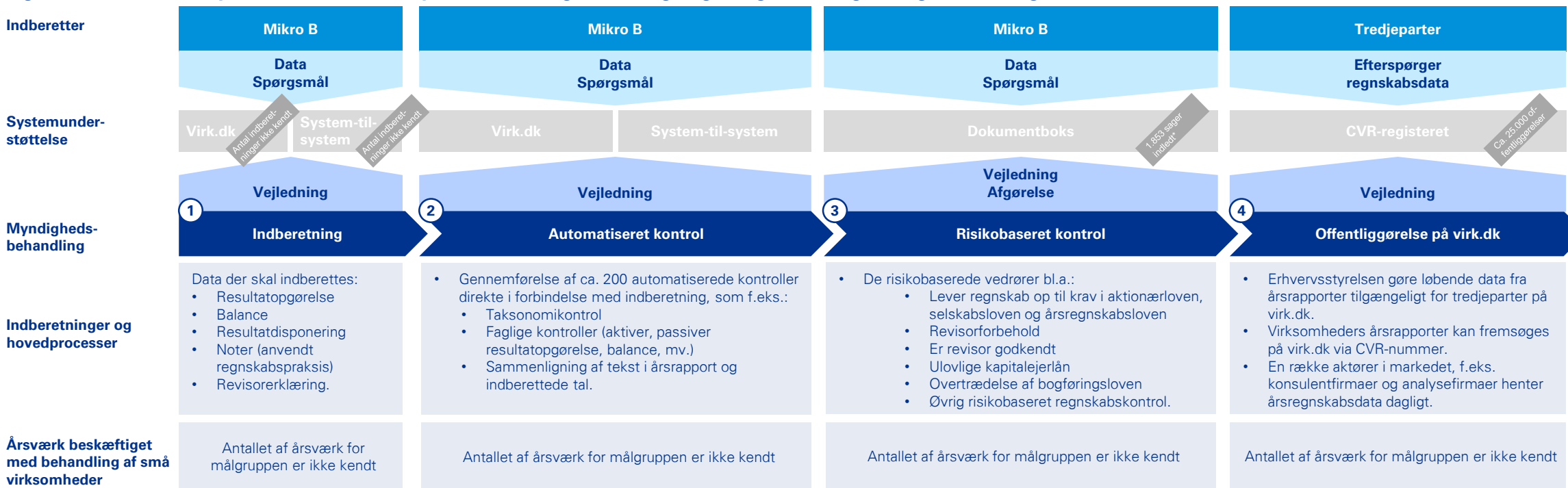
I Erhvervsstyrelsen indgår virksomhedernes finansielle og regnskabsrelaterede data primært i en proces, der har til formål at sikre, at virksomhedernes regnskaber lever op til kravene i årsregnskabsloven. Hvor virksomheder i regnskabsklasse A ikke er forpligtet til at aflægge årsregnskab, er det obligatorisk for virksomheder i regnskabsklasse mikro B.

Virksomhederne kan indberette direkte i brugergrænseflader på virk.dk, uploade en fil i XBRL-format eller CSV-format på virk.dk eller indberette i et XBRL-format via en system-til-system løsning. Sidstnævnte løsning anvendes primært, hvis det er en revisor, der foretager indberetningen på vegne af virksomheden.

I forbindelse med, at virksomheder indberetter, foretager Erhvervsstyrelsen en række automatiserede kontroller, der har til formål at sikre, at virksomhederne indberetter alle relevante data, og at der ikke er indbyrdes uoverensstemmelser mellem indberettede data. Herefter udtager Erhvervsstyrelsen en række virksomheder til risikobaserede kontroller, hvor det kontrolleres, om regnskaberne lever op til gældende lovgivning.

Endeligt gøres årsrapporterne tilgængelige til distribution, sådan at tredjeparter og offentligheden generelt kan hente årsrapportdata fra virk.dk ved at søge på CVR-numre.

Figur 19: Overblik over processer i Erhvervsstyrelsen, hvor regnskabs- og bogføringsdata indgår i sagsbehandlingen

*) Tallene angiver det totale antal indledte sager og ikke alene antallet for målgruppen for automatisk erhvervsrapportering.

© 2020 KPMG P/S, a Danish company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative, a Swiss entity. All rights reserved.

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Processer for håndtering af indberettede data i Erhvervsstyrelsen (2/2)

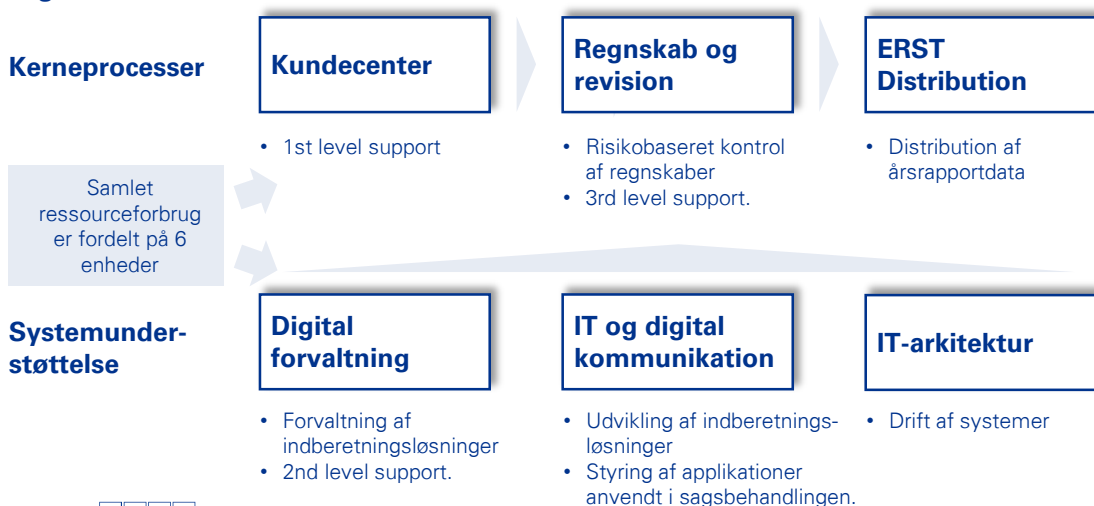
I alt 6 kontorer indgår i den samlede sagsbehandlingsproces for indberetning og kontrol af årsregnskaber. Automatisering og til dels machine learning-modeller sikrer, at gennemførte kontroller har en høj præcision, hvilket i sidste ende skal lede til en højere regelefterlevelse.

En stor del af Erhvervsstyrelsens arbejde relateret til indberetningerne er i dag automatiseret. Dette gælder både indberetningsløsningerne og en lang række af de indledende kontroller. Systemunderstøttelsen udgør derfor en væsentlig del af sagsbehandlingsprocessen. I Erhvervsstyrelsen er der 3 kontorer, der varetager forskellige opgaver relateret til systemunderstøttelsen, herunder fra udvikling over forvaltning til drift af indberetningsløsningerne.

Dialogen med de små virksomheder vedrørende indberetningerne varetages i udgangspunktet af Kundecenteret, der står for håndtering af umiddelbare spørgsmål. Den risikobaserede kontrol efter afsluttet indberetning gennemføres af kontoret Regnskabskontrol, der også udgør sidste supportled i forhold til dialogen med virksomhederne.

Teamet for Forretningsudvikling og Fællesoffentligt supporttilbud (FOS), Registerforvaltning og Selskabskontrol sørger efterfølgende for at data det kan trækkes af eksterne via virk.dk.

Figur 20: Fordeling af opgaver relateret til den samlede sagsbehandling på organisatoriske enheder

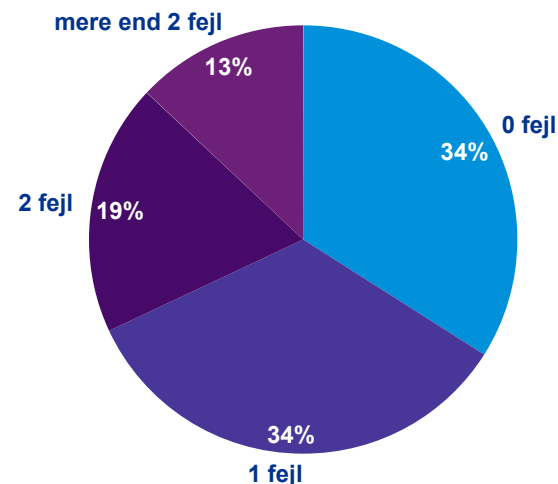
Den samlede sagsbehandlingsproces i Erhvervsstyrelsen skal sikre, at virksomhedernes regnskaber i videst muligt omfang er retvisende og efterlever lovgivningen.

At regnskaberne i videst muligt omfang er korrekte er centralt for, at tredjeparter kan anvende data til f.eks. Kreditvurdering og konkurrentovervågning i forbindelse med virksomhedskøb og -salg, mv.

I 2018 viste en undersøgelse hos Erhvervsstyrelsen, at kun 34% af virksomhederne i regnskabsklasse B* indberetter årsregnskaber, der ikke indeholder fejl** jf. figur 20 (KPMG, 2018).

Erhvervsstyrelsen arbejder løbende med at forbedre de automatiserede kontroller, så den risikobaserede og mere manuelt gennemførte kontrol har en høj præcision. Styrelsen skønner, at der i 90% af de regnskaber, som styrelsens machine learning-modeller udtrækker til kontrol, er forhold i regnskaberne, der ikke er korrekte.

Figur 21: Korrekt indberettede og fejlbehæftede regnskaber for regnskabsklasse B-virksomheder*

*Mikro-B-virksomhederne, som er den primære målgruppe for automatisk erhvervsrapportering er en delmængde af regnskabsklasse B.

**Undersøgelsen er alene baseret på data fremkommet ved en "skrivebords gennemgang" (desk review) af regnskabet og kan således ikke belyse effekterne på de aspekter ved formelle fejl i årsrapporten, som kan identificeres ved en intern adgang til selskabet, herunder eksempelvis ved kontrolbesøg. Det betyder også, at de fejl der inddrages i denne undersøgelse, ikke kan være substantielle fejl i indregning og måling, ligesom de ikke kan tages som udtryk for svindel og bevidst manipulation af regnskabet.

Processer for håndtering af indberettede data i Skattestyrelsen (1/2)

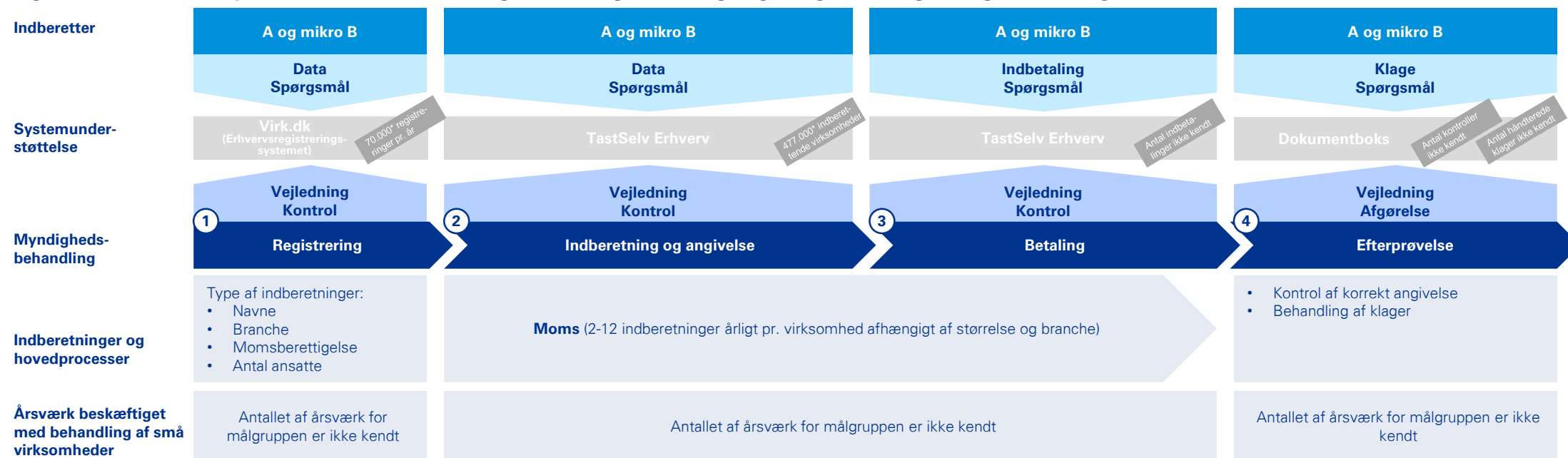
Finansielle og regnskabsrelaterede data indgår i en række tværgående processer i Skattestyrelsen. Størstedelen af de små virksomheders indberetninger sker via TastSelv Erhverv i forbindelse med det trin i værdikæden, der vedrører indberetning og angivelse.

I Skattestyrelsen indgår små virksomheders momsdata i en række processer på tværs af Skattestyrelsens samlede værdikæde for afregning af skatter og afgifter. Håndteringen af virksomhedernes momsindberetninger er således ikke isolerede processer, men indgår derimod i et forløb, hvor flere organisatoriske enheder bidrager til, at momsen for den enkelte virksomhed afregnes korrekt. Første led i processen hos Skattestyrelsen er, at virksomhederne skal indgive stamoplysninger, virksomhedstype, momsplicht og andre pligter for at blive momsregistreret. Næste led i processen er, at virksomhederne indberetter

sumtal for moms baseret på regnskabsdata.

Herefter beregner Skattestyrelsen de beløb virksomhederne skal indbetale (tredje trin i værdikæden). Til sidst gennemfører Skattestyrelsen kontroller af de indberettede oplysninger med henblik på at sikre en korrekt afregning af moms. Den konkrete indberetning er systemunderstøttet af nogle få brugergrænseflader, som virksomhederne kan tilgå. Skattestyrelsens sagsbehandling af indberettede data bygger imidlertid på input fra og behandling i flere systemer.

Figur 22: Overblik over processer i Skatteforvaltningen, hvor regnskabs- og bogføringsdata indgår i sagsbehandlingen

*) Tallene angiver det totale antal registreringer og indberettede virksomheder og afspejler således ikke alene antallet af registreringer og indberetninger for målgruppen for AER.

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Processer for håndtering af indberettede data i Skattestyrelsen (2/2)

Ressourceforbruget for de processer, små virksomheders data anvendes i, er overvejende fordelt på 3 styrelser og involverer adskillige forskellige funktioner. Seneste opgørelser peger på, at regelefterlevelsen på området er lav, og at indberetningerne i høj grad er fejlbehæftede.

Langt størstedelen af den vejledning, sagsbehandling og kontrol, der gennemføres i de enkelte trin i værdikæden og i underliggende hovedprocesser, varetages af Skattestyrelsen, der også har det overordnede ansvar for rettidig og korrekt afregning af moms for små virksomheder.

Systemunderstøttelse af sagsbehandlingen leveres primært af Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, der har ansvar for den løbende udvikling, vedligehold og drift af de systemer, der understøtter sagsbehandlingen. En stor del af vedligeholdelses- og driftsopgaverne for den understøttende systemportefølje varetages i praksis hos eksterne leverandører, sådan at Udviklings- og Forenklingsstyrelsen varetager rollen som kontraktholder.

Gennemføres virksomhedernes indbetalinger ikke rettidigt, overdrages de til Gældsstyrelsen til inddrivelse.

Figur 23: Fordeling af opgaver relateret til den samlede sagsbehandling på organisatoriske enheder (udvalgte opgaver)

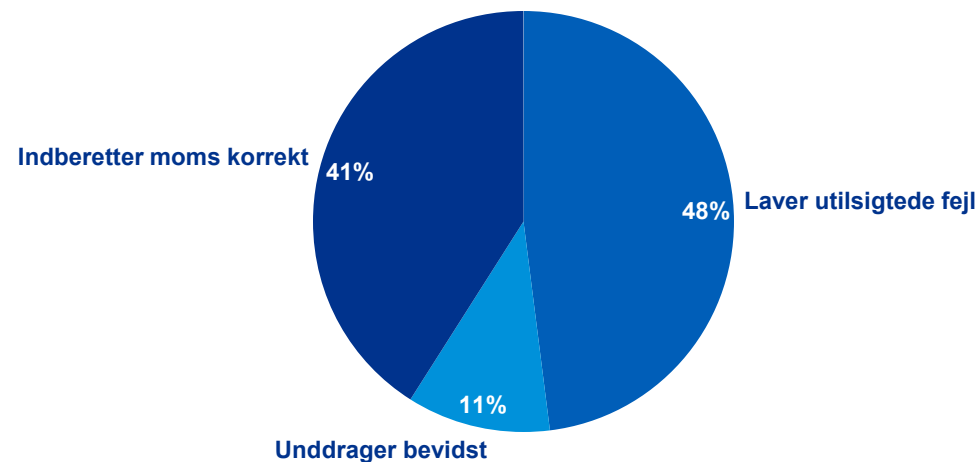
De data, som virksomhederne indberetter, skal understøtte, at Skattestyrelsen kan foretage en korrekt afregning af moms. Størstedelen af virksomhederne vil gerne indberette korrekt, men laver fejl i indberetningerne, der efterfølgende korrigeres i dialog mellem virksomhederne og Skattestyrelsen, før afregningen er korrekt.

Derudover er der en stor del af virksomhederne, der indberetter korrekt i første forsøg, hvilket skaber det bedste afsæt for at sikre korrekt afregning.

Endelig er der en mindre gruppe af virksomheder, der ikke indberetter korrekt og forsøger at omgå reglerne. Disse virksomheder kræver sammen med den første gruppe størst fokus i kontrolindsatsen i det sidste trin i værdikæden.

Skattestyrelsen arbejder løbende på at flytte virksomheder fra gruppen, der gerne vil indberette korrekt, til den gruppe, der indberetter korrekt, med henblik på at kunne fokusere flere kontrolressourcer mod den gruppe, der unddrager.

Figur 24: Regelefterlevelsescruden for momsindberetninger (2014)*

*) Tallene afspejler procenter for det samlede antal indberettende virksomheder og ikke alene virksomheder i målgruppen for automatisk erhvervsrapportering.

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Processer for håndtering af indberettede data i Danmarks Statistik (1/2)

I Danmarks Statistik indgår små virksomheders finansielle og regnskabsrelaterede data i processer, der har til formål at beskrive udviklingen i det danske erhvervsliv.

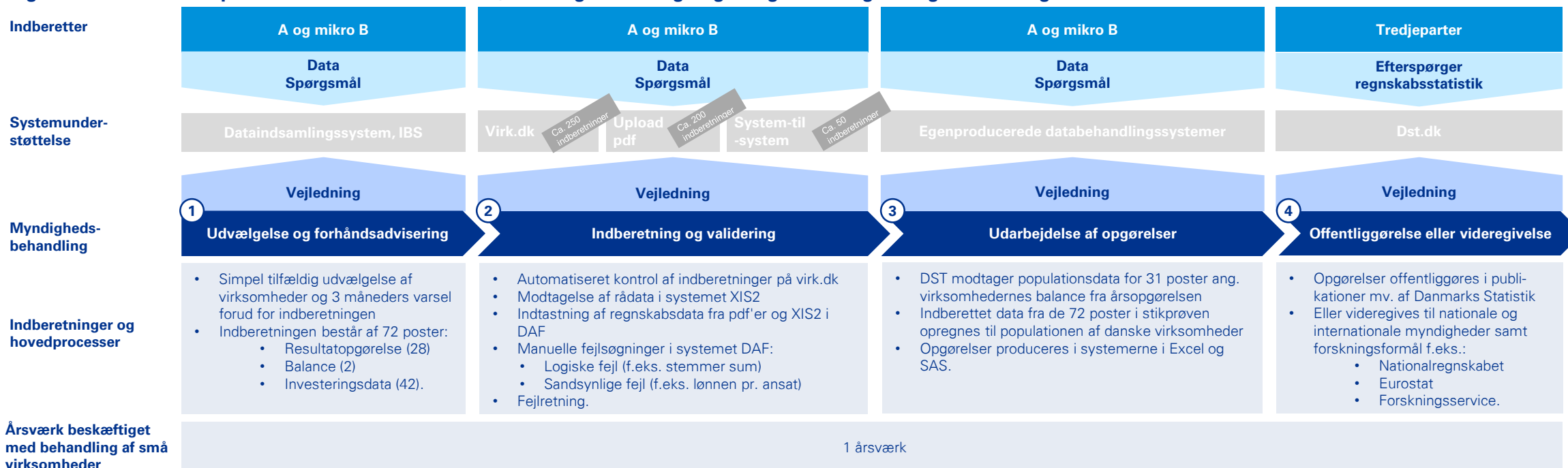
I Danmarks Statistik indgår virksomhedernes finansielle og regnskabsrelaterede data i en proces, der har til formål at udarbejde strukturstatistikker, som beskriver udviklinger i det danske erhvervsliv. Ud af de 476.000 små virksomheder i regnskabsklasse A og mikro B er det kun en stikprøve på ca. 500 virksomheder, der er udtaget til at indberette regnskabsstatistikken. Der er tale om en årlig indberetning, hvor stikprøven af virksomheder skifter fra år til år.

Virksomhederne kan indberette direkte i et skema i brugergrænsefladen på virk.dk eller indberette i et XBRL-format i en system-til-system løsning. De små virksomheder har ligeledes mulighed for at uploade deres interne regnskab som en pdf via virk.dk.

Danmarks Statistik udfører (ud over selve indtastningen for de virksomheder, der indberetter deres regnskab i pdf) manuelle fejlsøgninger for at validere de indberettede data. En række hovedprocesser og egenproducerede systemer understøtter denne proces.

Efter at indberetningen og validering af data er gennemført, opregnes data fra stikprøvepopulationen til hele populationen, og der udarbejdes forskellige opgørelser til beskrivelse af udviklingen i det danske erhvervsliv. Opgørelserne produceres til at indgå i en række nationale og internationale statistikker – såsom Danmarks nationalregnskab og Eurostat – og videregives derudover til andre myndigheder såsom Statens Arkiver.

Figur 25: Overblik over processer i Danmarks Statistik, hvor regnskabs- og bogføringsdata indgår i sagsbehandlingen

05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data

Processer for håndtering af indberettede data i Danmarks Statistik (2/2)

Det er primært to kontorer, der står for den samlede sagsbehandlingsproces for indberetning og udarbejdelse af regnskabsstatistikken. De anvendte ressourcer skal sikre en retvisende og dækkende beskrivelse af udviklingen i det danske erhvervsliv, som indgår i den generelle samfundsbeskrivelse nationalt og internationalt.

En stor del af Danmarks Statistiks arbejde relateret til indberetningerne af regnskabsstatistikken foregår manuelt. Dette gælder særligt indtastningen af data for de virksomheder, der indberetter ved at uploade deres interne regnskab som et pdf-dokument. Da der for regnskabsstatistikken er tale om en stikprøve ift. den generelle population af danske virksomheder, vedrører arbejdet dog kun et mindre antal virksomheder – ca. 500 regnskabsklasse A- og mikro B-virksomheder. Heraf indberetter næsten alle virksomheder regnskabet i pdf-dokument, hvorpå Danmarks Statistik indtaster og retter fejl.

I Danmarks Statistik er det primært tre kontorer, der varetager forskellige opgaver relateret til regnskabsstatistikken. Dialogen med de små virksomheder vedrørende indberetningerne varetages i udgangspunktet af Kontor for Dataindsamling, der står for dataindsamling og varetager første niveau af vejledning på tværs af Danmarks Statistik.

Figur 26: Fordeling af opgaver relateret til den samlede sagsbehandling på organisatoriske enheder

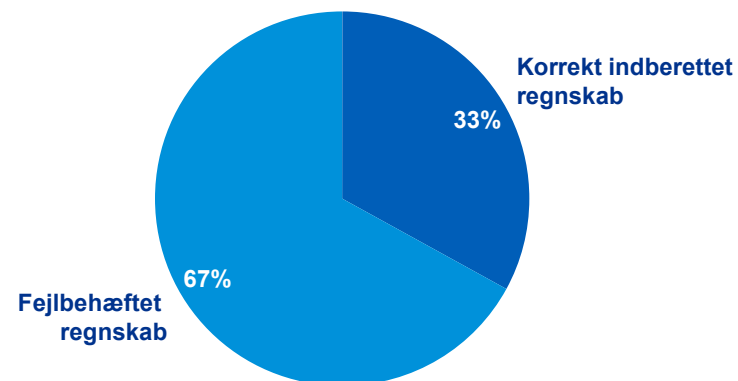
Kontoret for Erhvervslivets Udvikling har til opgave at udvikle og udarbejde statistikker, som beskriver det danske erhvervsliv, herunder demografiske udviklinger i erhvervslivet og detailhandlen. Regnskabsstatistikken er den største enkeltstående statistik inden for erhvervsområdet og beskæftiger 5 årsværk.

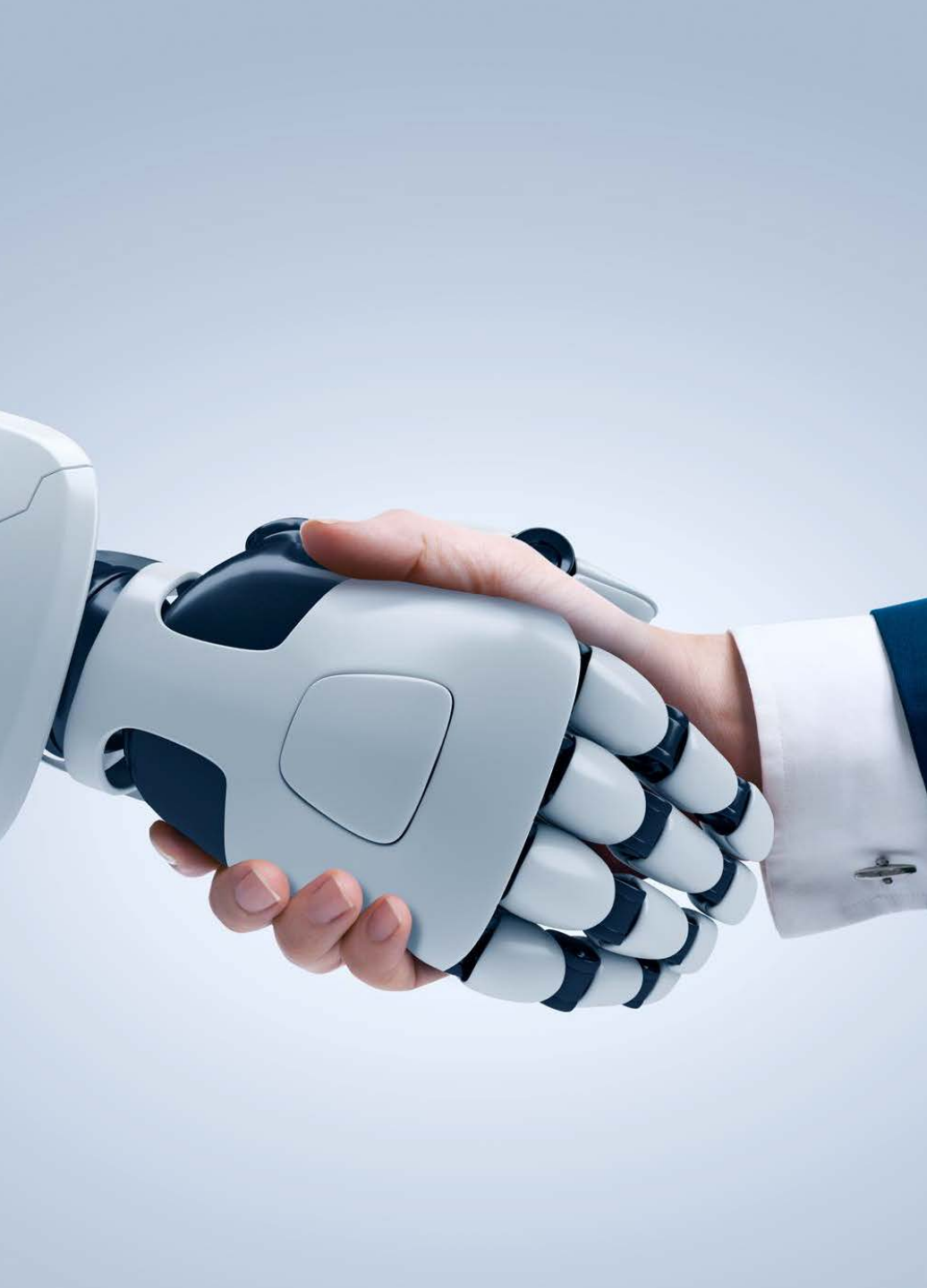
Den samlede sagsbehandlingsproces i Danmarks Statistik skal sikre en retvisende og rig beskrivelse af udviklingen i dansk erhvervsliv, som en del af den generelle samfundsbeskrivelse i Danmark. Danmark er ligeledes forpligtet af internationale samarbejder til at levere opgørelser på området.

For regnskabsklasse A- og mikro B-virksomheder skønner Danmarks Statistik, at ca. 1/3 af regnskaberne i 2018 var korrekt indberettet, mens 2/3 indeholdt fejl.

Danmarks Statistik arbejder løbende med at lette byrden for virksomhederne ved at øge automatiseringen af indberetningen. F.eks. anvender Danmarks Statistik data fra mikro B-virksomhedernes årsopgørelser til at forudfylde en tredjedel af indberetningen.

Figur 27: Korrekt indberettede og fejlbehæftede regnskaber for mikro B-virksomheder

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 **Modeller for automatisk erhvervsrapportering**
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

Muligheder for automatisk erhvervsrapportering

Både eksisterende og nye teknologiske muligheder indeholder potentiale for at digitalisere og automatisere processerne omkring virksomhedernes indberetning af finansielle og regnskabsrelaterede oplysninger til offentlige myndigheder, herunder også for indberetningsmodeller, der afviger markant fra den nuværende indberetningsmodel.

Den teknologiske udvikling indebærer, at forudsætningerne for at automatisere en langt større del af de små virksomheders processer for tilvejebringelse af data til brug for indberetning til skatteforvaltningen, Erhvervsstyrelsen og Danmarks Statistik, allerede er til stede (KPMG, 2019, Scenarier for Målarkitektur). Den begrænsede udbredelse af disse løsninger (som beskrevet i kapital 2) kan således i større omfang henføres til gamle vaner blandt virksomhederne samt til de muligheder, der i dag er tilgængelige for indberetning til offentlige myndigheder.

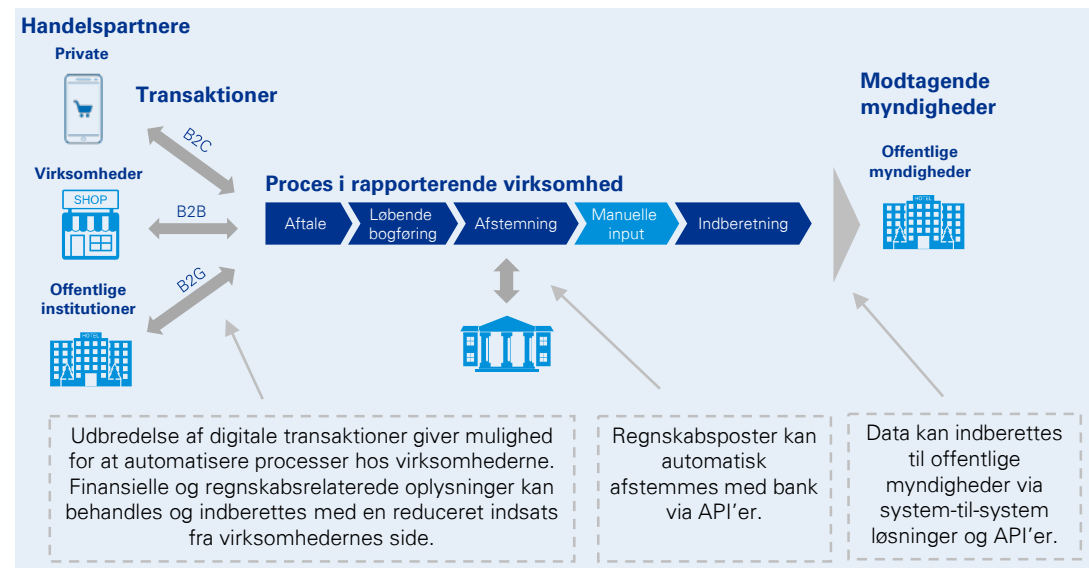
Konsekvent brug af e-faktura og et digitalt regnskabssystem vil kunne reducere størstedelen af de manuelle processer relateret til f.eks. postering, udarbejdelse af råbalance, afstemning, mv. og dermed reducere virksomhedernes administrative byrder betydeligt. For myndighederne vil en øget grad af automatisering af virksomhedernes processer betyde færre fejl i virksomhedernes indberetninger, som derved vil få en højere kvalitet.

Hvis flere transaktionsdata fødes digitalt allerede i transaktionsøjeblikket, giver dette bedre muligheder for at automatisere virksomhedernes købs- og salgsprocesser, løbende bogføring, samt automatisk generering af råbalance og bearbejdning af data til brug for indberetning (KPMG, Scenarier for målarkitektur, 2019). Udbredelsen af e-fakturering rummer derfor et stort potentiale for både virksomheder og myndigheder.

Bedre integration fra virksomhedernes regnskabssystemer til tredjeparter såsom banker og myndigheder, giver ligeledes nye muligheder, som først og fremmest vil gøre det lettere for virksomhederne at afstemme automatisk med banken samt at foretage deres indberetninger til de offentlige myndigheder direkte fra deres regnskabssystem.

For de offentlige myndigheder, kan bedre integrationer til tredjeparter betyde, at myndighederne f.eks. selv vil kunne indhente data fra andre myndigheder eller banker mhp. at forudfylde dele af virksomhedernes indberetning eller mhp. at foretage kontroller. Dette kender vi f.eks. fra den personlige selvangivelse, hvor skatteforvaltningen selv indhenter oplysninger fra arbejdsgivere og banker og forudfylder selvangivelsen, hvorefter borgerens

Figur 28: Muligheder for virksomheders udveksling af data med det offentlige

opgave alene er at tilpasse og kvalitetssikre Skattestyrelsens og godkende indberetningen (KPMG, interview med myndigheder).

På de følgende sider præsenteres forskellige mulige modeller for udveksling af finansielle og regnskabsrelaterede oplysninger mellem virksomheder og offentlige myndigheder med henblik på at afveje mulighederne for at tilrettelægge en mere digital proces end den nuværende og herved reducere indberetningsbyrderne for virksomhederne.

06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering

Modeller for automatisk erhvervsrapportering

Der kan overordnet set opstilles to forskellige modeller for udveksling af finansielle og regnskabsrelaterede data mellem små virksomheder og de offentlige myndigheder.

Der kan opstilles forskellige modeller for, hvordan de små virksomheders finansielle og økonomiske data i højere grad automatisk kan udveksles med offentlige myndigheder. I rapporten "Scenarier for målarkitektur" præsenteres forskellige mulige herfor. Grundlæggende adskiller modellerne sig i forhold til, hvornår i værdikæden de finansielle og økonomiske data overføres til myndighederne og dermed også i forhold til hvorvidt det er virksomheden eller myndighederne der kan siges at have dataansvaret (KPMG, 2019).

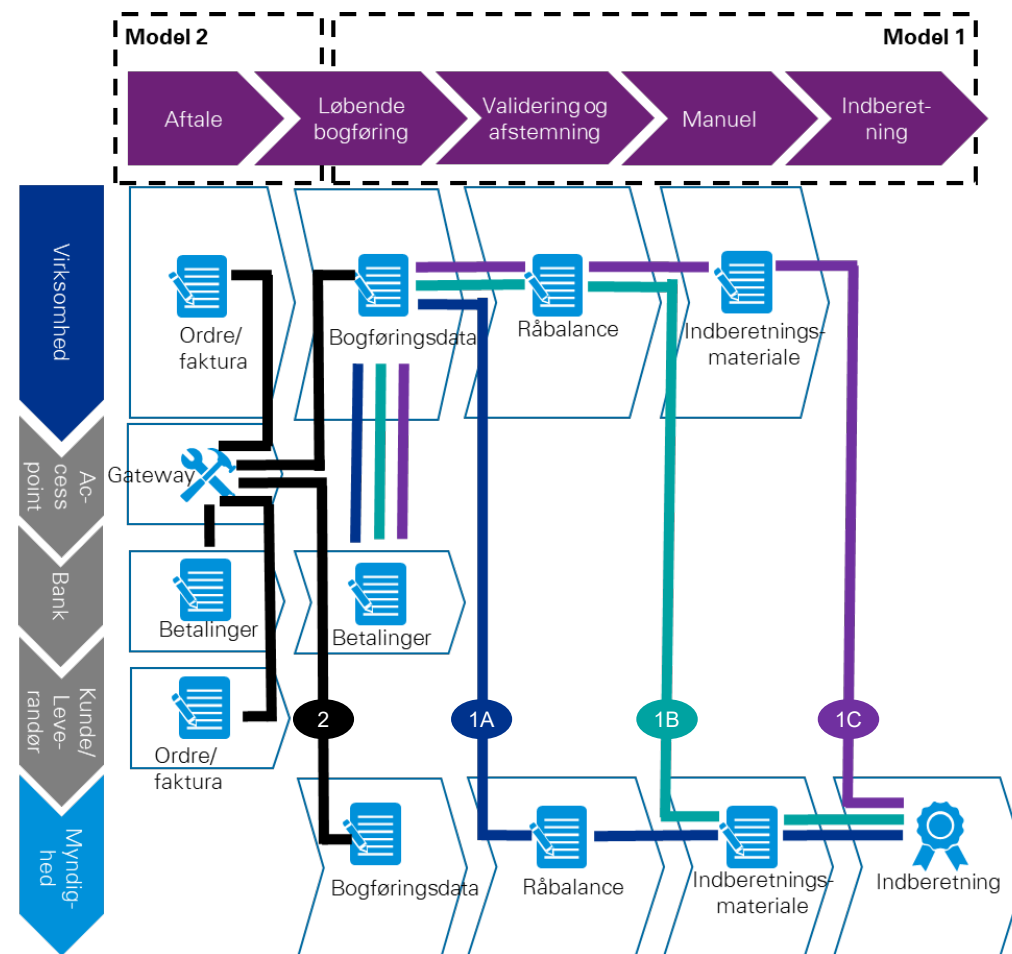
Rapporten opstiller to overordnede modeller:

- **Model 1:** I model 1 afleveres virksomhedernes data til det offentlige, efter en bearbejdning hos virksomheden selv (som i dag). Der er tre varianter af denne model, hvor data deles henholdsvis efter den løbende bogføring, dvs. i form af posterings i en kontoplan, hvorpå myndighederne så genererer balancen og resultatet til brug for forskellige indberetninger (1A); efter balancen og resultatet er udarbejdet, dvs. som en råbalance (1B); eller som en færdigudarbejdet indberetning med manuelle input og justeringer, hvor virksomhederne udarbejder materiale specifikt med henblik på den enkelte indberetning (som i dag) (1C).
- **Model 2:** I model 2 afleveres virksomhederne finansielle data til det offentlige allerede på transaktionstidspunktet i forbindelse med køb og salg af varer og ydelser, hvilket vil sige inden virksomhederne selv har bogført data.

De forskellige variationer af Model 1 understøtter således en bogførings- og indberetningsproces med højere grad af automatisering end i dag, hvor virksomhedernes processer ikke i særlig høj grad er integrerede (f.eks. med automatisk postering af faktura, integration med bank og integration med myndigheders API-løsninger) og derfor indebærer meget manuelt arbejde samt øger risikoen for indtastningsfejl. De tre processtrin "løbende bogføring", "validering og afstemning" og "manuelle input" kan varetages i et digitalt regnskabssystem, som også, hvis systemleverandøren understøtter dette, kan indberette data til myndighederne ved et klik direkte i regnskabssystemet, eller så virksomhederne alene vil skulle godkende forudfyldte data.

Model 2, som har fokus på digitalisering af selve handelstransaktionen og mulighederne, som dette giver, kan også kombineres med Model 1, idet elektroniske faktura i aller højeste grad understøtter automatisering længere henne i værdikæden i forbindelse med virksomhedens bogføring. Elektronisk fakturering er (som vist i kapitel 2) ikke særlig udbredt blandt små virksomheder i dag, end ikke, hvis de allerede har digitale regnskabssystemer, der er sat op til at kunne generere og modtage disse.

Figur 29: Modeller for virksomheders udveksling af data med det offentlige

Kilde: KPMG (2020): Automatisk Erhvervsrapportering – Scenarier for målarkitektur

06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering

Digital understøttelse af modellerne for automatisk erhvervsrapportering

Virksomhedernes regnskabs- og bogføringsprocesser er i vidt omfang digitalt understøttet, men i de offentlige myndigheder findes der ikke på nuværende tidspunkt digitale løsninger, der kan understøtte modellerne 1A, 1B og 2.

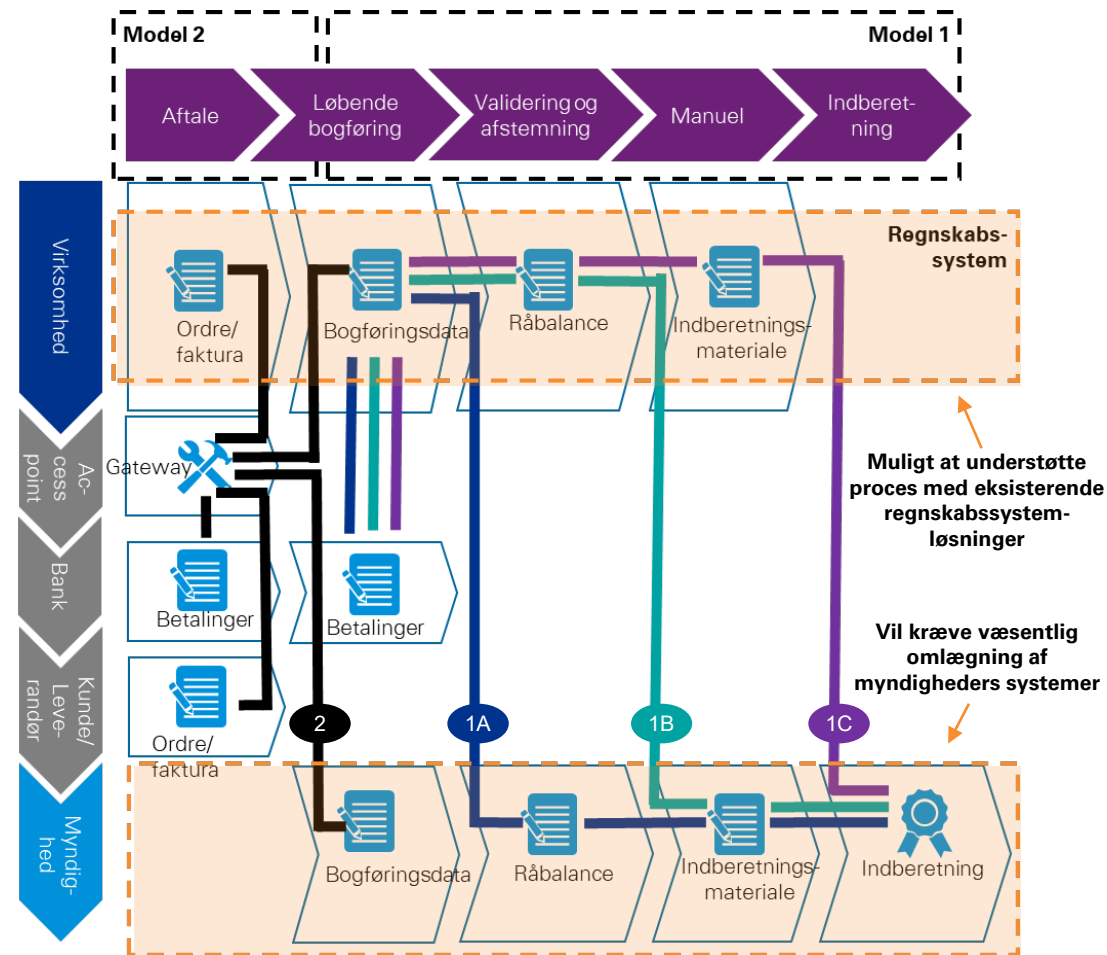
Som beskrevet i kapitel 2, modtager myndighederne i dag regnskabsdata fra virksomhederne i form af en færdig indberetning indtastet eller uploadet i myndighedernes indberetningsløsninger så som Regnskabsbasis eller TastSelv Erhverv. Der findes således ikke i dag ét eller flere systemer på myndighedssiden, som vil kunne understøtte, at myndighederne modtager data på et tidligere tidspunkt i værdikæden (som i model 1A, 1B og 2) og f.eks. vil skulle have ansvaret for at generere virksomhedernes balance og resultatet ud fra bogføringsdata (som model 1A). Modellerne 1A, 1B og 2 vil altså i praksis indebære en væsentlig omlægning af myndighedernes nuværende processer og udvikling af en ny systemunderstøttelse. Samtidig vil der ændres på de grundlæggende forudsætninger ift. hvorvidt det er myndigheden eller virksomheden der har dataansvaret, en problematik der jf. Kammeradvokaten 2017 bør undersøges nøje i forbindelse med den valgte model for AER.

Endeligt vurderes datagrundlaget på virksomhedssiden ikke på nuværende tidspunkt at være af en kvalitet, hvor det vil være hensigtsmæssigt at hente data på tidligt tidspunkt i processen uden yderligere bearbejdning hos virksomhederne, og der er således stadig et stort potentiale for at forbedre datagrundlaget på virksomhedssiden. Adskillige leverandører udbyder imidlertid digitale regnskabssystemer, der kan understøtte alle fem procestre i værdikæden på virksomhedssiden, og på den måde gøre processen markant lettere for virksomheden samt forbedre datagrundlaget for indberetningen.

Med henblik på at minimere risici og samtidig reducere byrder hos virksomhederne kan dette tale for at realisere en løsning, der i videst muligt omfang digitaliserer virksomhedernes processer, uden at den offentlige systemunderstøttelse ændres væsentligt. Hertil kommer, at en sådan løsning ikke indebærer ændringer i placering af dataansvar eller medfører en væsentlig forøget ressourcemæssig byrde for myndighederne. I målarkitekturen er en sådan løsning repræsenteret ved model 1C kombineret med øget udbredelse af e-fakturering, der er et element i Model 2. Den del af Model 2, der vedrører indberetning til det offentlige allerede på transaktionsniveauet, vil dog ikke indgå i løsningen, idet den vil indebære en omfattende udbygning af de offentlige IT-systemer.

Tilgangen fra model 1A, 1B og 2 er dog som nævnt tidligere ikke helt ukendt i en offentlig kontekst. Modellerne har f.eks. flere fællesnævner med forskudsopgørelsen og årsopgørelsen, hvor Skattestyrelsen bl.a. via indhentede data fra tredjeparter leverer forudfyldte opgørelser til borgerne, som borgerne så selv korrigerer og justerer efter behov. På sigt kan mulighederne for at realisere de øvrige modeller (1A, 1B og 2) analyseres med henblik på at vurdere, om modenheden i de tilgængelige teknologiske løsninger er til stede.

Figur 30: Løsningsarkitektur for bogførings- og regnskabsprocesser

Kilde: KPMG (2019): Automatisk Erhvervsrapportering – Scenarier for Målarkitektur

© 2020 KPMG P/S, a Danish company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative, a Swiss entity. All rights reserved.

06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering

Model og initiativer for udbredelse af automatisk erhvervsrapportering

Størstedelen af de små virksomheders processer for generering af data til brug for indberetning kan varetages i et regnskabssystem. Der er behov for få opdateringer og udvidelse af eksisterende løsninger for at realisere et samlet digitalt flow for virksomhederne.

Udbredelse af en sammenhængende digital understøttelse af virksomhedernes regnskabs- og bogføringsprocesser – svarende til Model 1C kombineret med udbredelse af e-fakturering – indebærer sammenkobling af flere komponenter og digitale løsninger.

I første procestrin – Aftale - kan anvendelse af e-faktura sikre, at indgåelse af aftale om en handel kan understøttes digitalt.

Den løbende bogføring i andet procestrin kan ved brug af e-faktura herefter ske automatisk i virksomhedens regnskabssystem. Anvendelse af en fælles offentlig standardkontoplan, der er tilpasset de datakrav, myndighederne stiller i forbindelse med indberetningen, vil endvidere kunne understøtte, at råbalance og regnskaber kan opstilles automatisk og kun vil kræve enkelte manuelle justeringer i forbindelse med indberetning.

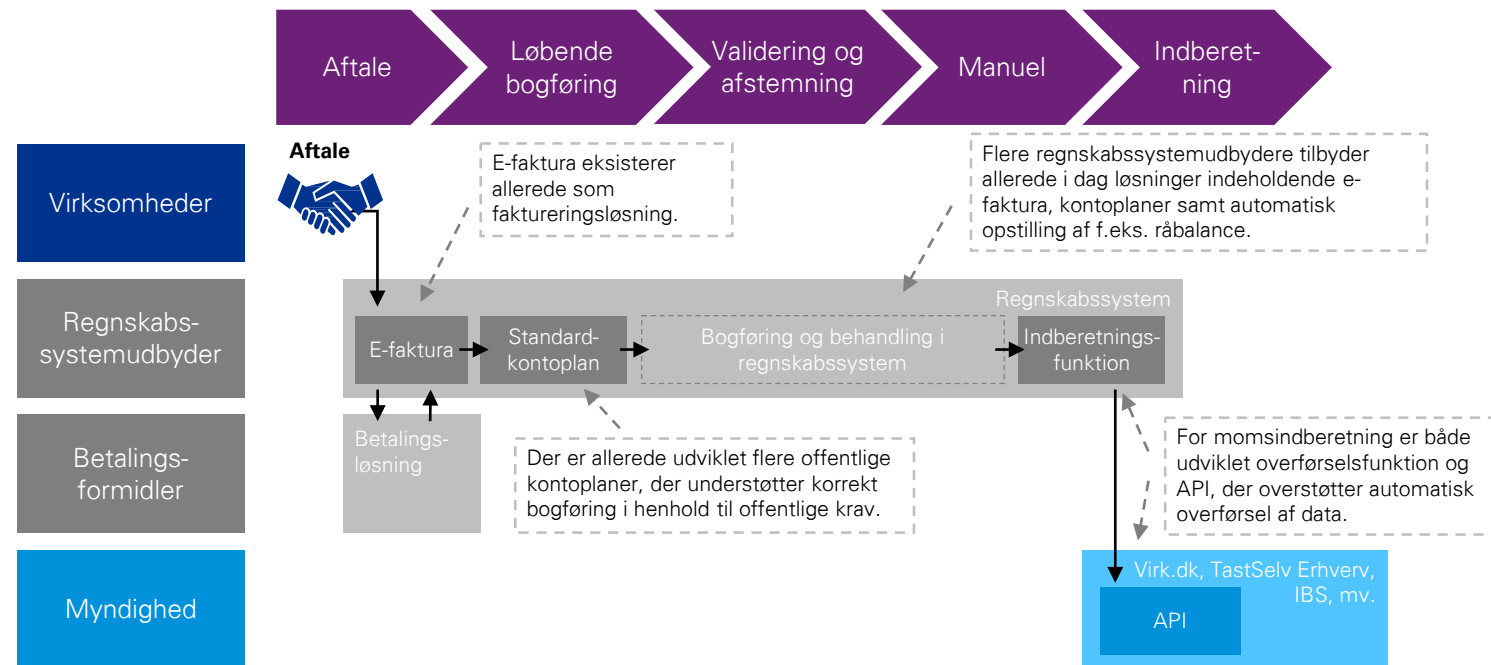
Endelig har alle tre myndigheder i løbet af de sidste år etableret system-til-system løsninger eller API'er til indberetning, så data kan overføres direkte fra et regnskabssystem til myndighederne.

Med Danmarks Statistiks' og Erhvervsstyrelsens system-til-system-løsninger kan regnskabsdata uploades som XRBL-fil. Det kræver dog særlig software at bruge disse løsninger, hvorfor det primært større virksomheder eller revisorer, der bruger løsningerne.

Skatteforvaltningens API er den nyeste i rækken af indberetningsløsninger og lader regnskabssystemudbydere stille løsningen til rådighed for deres kunder, så virksomhederne kan indberette momsregnskab direkte fra deres eget regnskabssystem uden at ekstra software er nødvendig.

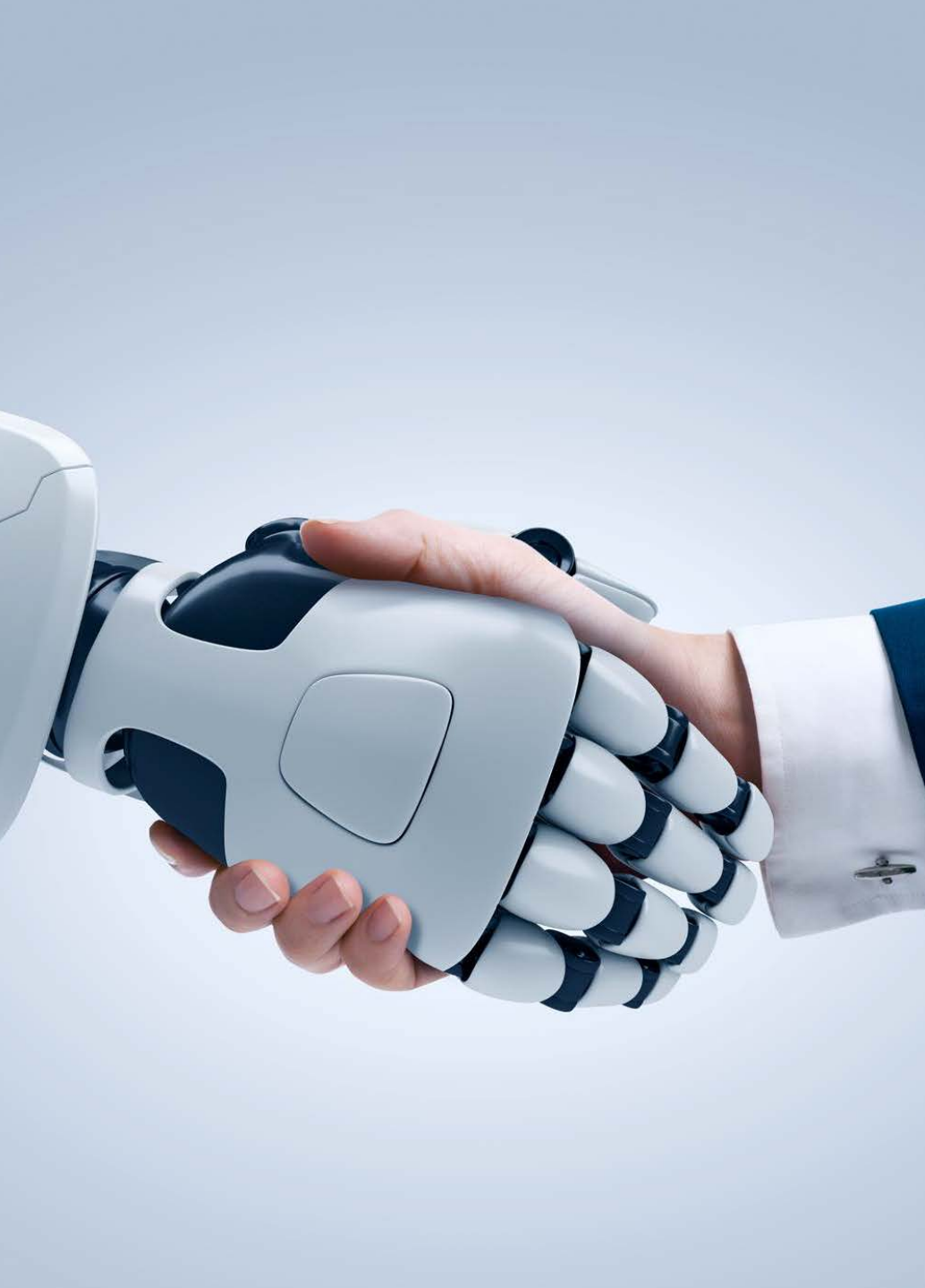
I praksis kan alle komponenter som illustreret i figur 31 - fra e-faktura til overførsel af data til myndighederne - leveres i et og samme regnskabssystem, så virksomhederne kun skal tilgå én brugergrænseflade for at håndtere processerne fra faktura til og med indberetning.

Figur 31: Model for udbredelse automatisk erhvervsrapportering

Herefter kan virksomhederne ved et klik i regnskabssystemet overføre data til offentlige indberetningsløsninger, logge ind på den offentlige løsning og godkende de uploadede data. Dette indebærer, at antallet af manuelle indtastninger reduceres væsentligt, idet virksomhedens opgave alene vil være at tilføje enkelte kvalitative input såsom ledelsespåtegning i forbindelse med indberetningen.

Samlet set bygger ovenstående model (Model 1C) således i vidt omfang på eksisterende løsninger og kendt teknologi og introducerer derfor begrænsede risici set i forhold til de øvrige modeller for AER.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 **Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering**
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Opgørelse af gevinster og omkostninger

Gevinster og omkostninger ved automatisk erhvervsrapportering er afdækket ved at sammenholde nuværende processer, digital understøttelse, ressourceforbrug og centrale kvalitetsindikatorer med et scenarie, hvor AER er bredt udbredt blandt små virksomheder.

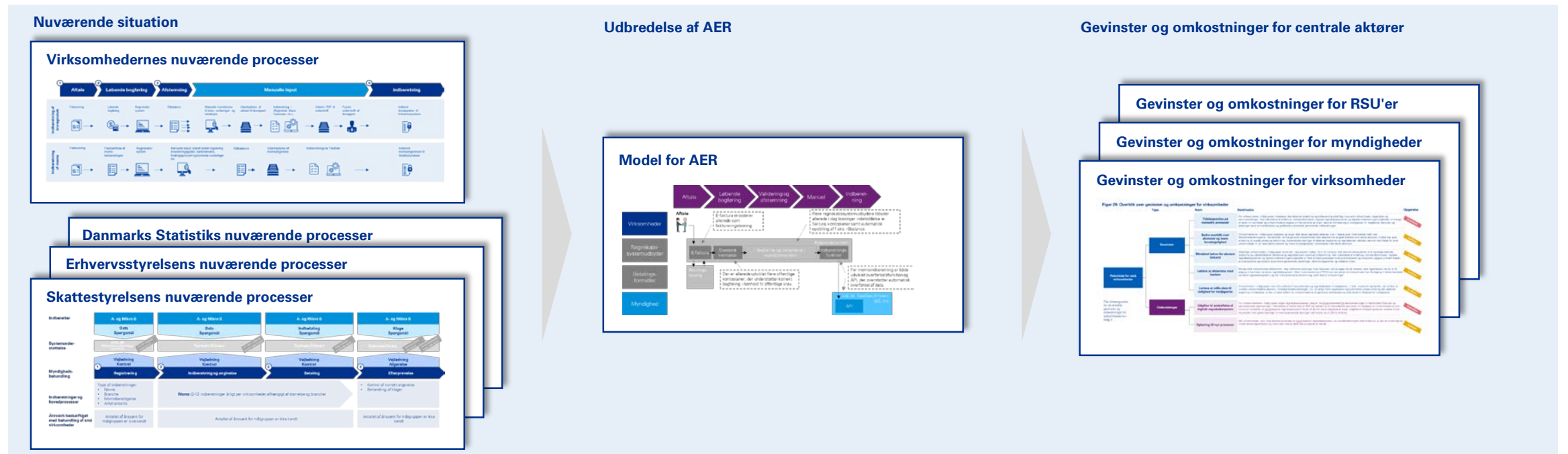
I det følgende introduceres de samlede potentielle gevinster og omkostninger ved udbredelse af AER for henholdsvis virksomheder, myndigheder og regnskabssystemudbydere, herunder både de kvantificerbare samt de kvalitative gevinster og omkostninger.

Fremgangsmåden for kortlægning af gevinster og omkostninger har været at kortlægge virksomhedernes og myndighedernes nuværende processer som beskrevet i kapitel 4 og 5 og herefter vurdere, hvilke ændringer udbredelsen af AER som beskrevet i kapitel 6 vil indebære for disse processer. Gevinster og omkostninger er i dette kapitel præsenteret og beskrevet for henholdsvis virksomheder, myndigheder og regnskabssystemudbydere (RSU'er).

Det er endvidere angivet, om de i business casen behandles som kvantitative eller kvalitative gevinster, jævnfør beskrivelse af vores metodiske tilgang i kapitel 3.

Med afsæt i de identificerede gevinster og omkostninger estimerer business casen de økonomiske gevinster ved introduktion af AER under hensyn til de forbehold, der er beskrevet i kapitel 3. En samlet opgørelse af de kvantificerbare gevinster og omkostninger er præsenteret sidst i kapitlet. Kildegrundlaget for de enkelte gevinster og omkostninger er præsenteret i bilag 2-4, mens forudsætningerne bag beregninger er præsenteret i bilag 5. Overvejelser vedrørende forudsætninger for realisering af potentialet fremgår af kapitel 8.

Figur 32: Fremgangsmåde for kortlægning af gevinster og omkostninger ved introduktion af automatisk erhvervsrapportering

07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Potentielle gevinster og omkostninger for virksomheder i målgruppen

For virksomhederne vedrører de primære gevinster et reduceret tidsforbrug på manuelle processer og mindsket behov for ekstern bistand. Alt afhængigt af den enkelte virksomheds nuværende digitale understøttelse kan virksomhederne få meromkostninger som følge af behov for at abonnere på et digitalt regnskabssystem.

Figur 33: Overblik over gevinster og omkostninger for virksomheder

Potentiale for små virksomheder

*Se kildeangivelse for de enkelte gevinster og omkostninger for virksomhederne i bilag 2.

07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Potentielle gevinster og omkostninger for offentlige myndigheder

På tværs af de offentlige myndigheder, der modtager indberetninger af finansielle og regnskabsrelaterede data, vedrører gevinsterne primært indberetninger af højere kvalitet og øget regelefterlevelse. Myndighederne vil have udgifter til udvikling af API'er, der understøtter digital indberetning, samt til information og udbredelse af AER.

Figur 34: Overblik over gevinster og omkostninger for myndigheder

Potentiale for myndigheder

*Se kilde-angivelse for de enkelte gevinster og omkostninger for myndighederne i bilag 3.

07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Potentielle gevinster og omkostninger for regnskabssystemudbydere

For leverandørerne af digitale regnskabssystemer vil gevinsterne ved AER primært vedrøre øget omsætning, idet flere virksomheder vil benytte digitale regnskabssystemer. Regnskabssystemudbydere vil imidlertid samtidig have udgifter til systemtilpasninger, der kan understøtte automatiserede processer.

Figur 35: Overblik over gevinster og omkostninger for regnskabsudbydere

07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering

Kvantificerbare gevinster og omkostninger

Potentialet ved udbredelse af AER udgør ca. 0,9-2,9 mia. kr. for små virksomheder. For myndigheder og regnskabssystemudbydere forventes udgifterne at være begrænsede.

Samlet set viser de kvantificerbare gevinster, at der både for virksomhederne i regnskabsklasse A samt virksomheder, der lever op til kravene for regnskabsklasse mikro B, forventes at være en positiv business case forbundet med udbredelse af AER. I forhold til den tidligere præsenterede baseline (33 mia. kr.) opgjort med afsæt i data fra eftersynet af årsregnskabsloven for virksomhedernes processer for indberetning til offentlige myndigheder indebærer nettogevinsterne en samlet besparelse på 1,6–3,3 mia. kr. om året, altså 5-10%.

Det er ca. 66 % af virksomhederne i målgruppen, som antages at kunne flyttes fra deres nuværende niveau af digital understøttelse til en højere grad af digital understøttelse. For den enkelte virksomhed er der tale om en mulig tidsbesparelse på gennemsnitligt 11.000 kr. om året, og altså en besparelse på 16% ift. den gennemsnitlige omkostning pr. virksomhed på 69.000 kr. Virksomheden antages at skulle anskaffe sig et nyt regnskabssystem, som indeholder alle funktioner ift. at anvende e-faktura, kunne afstemme med bank mv. og der er en omkostningen forbundet hermed på omkring 180 kr. om måneden, dvs. ca. 2200 kr. om året. Nettogevinsten for den enkelte virksomhed er således i gennemsnit ca. 9000 kr. om året.

Regnskabssystemudbydere har primært nettoomkostninger ved udbredelse af AER. Disse skal imidlertid sammenholdes med, at AER også rummer mulighed for at udvide kundegrundlaget samt skaber et grundlag for at udvikle nye digitale services.

For offentlige myndigheder indebærer udbredelse af AER samlet set nettoudgifter svarende til 2-9 mio. kr. i engangsomkostninger samt 0,5 – 1 mio. kr. i varige udgifter. At udbredelse af AER indebærer nettoudgifter skal bl.a. ses i sammenhæng med, at omprioriterede kontrolressourcer i business casen behandles som en kvalitativ gevinst.

De kvantificerede gevinster og omkostninger er behæftet med usikkerhed. Det gælder særligt, om incitamentet til at gennemføre ændringer i virksomhederne er til stede, og om der kan skabes den forudsatte sammenhængende indsats mellem myndigheder, regnskabssystem-udbydere og små virksomheder. Derfor må det anføres, at den nedre grænse for estimatet i virkeligheden kan ligge endnu lavere, hvis antagelserne om de små virksomheders adfærd ikke holder

Ud over de kvantificerbare gevinster og omkostninger vil udbredelse af AER indebære en række kvalitative gevinster som angivet på de forrige sider. Disse skal også tages i betragtning ved vurdering af det samlede potentiale ved udbredelse af AER.

Datagrundlaget for de enkelte gevinster og omkostninger uddybes som nævnt i bilag 2, 3 og 4. Beregningen af virksomhedernes tidsbesparelse på manuelle processer uddybes yderligere i bilag 5-6.

Tabel 36: Estimerede gevinster og omkostninger for virksomheder, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Gevinster		1.630-3.250
- Tidsbesparelse på manuelle processer	-	1.630-3.250
Omkostninger		340-680
- Anskaffelse af digitalt regnskabssystem	-	340-680
I alt	-	950-2.910

Tabel 37: Estimerede omkostninger for de offentlige myndigheder, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Omkostninger		
- Tilpasning og vedligeholdelse af fællesoffentlig standardkontoplan	-	0,5-1
- Udvikling af API'er	1-4	-
- Informationskampagne	1-5	-
I alt	2-9	-

Tabel 38: Estimerede omkostninger for regnskabssystemudbydere, mio. kr.

Gevinster og omkostninger	Realiseres én gang	Årlig varig effekt
Omkostninger		-
- Implementering af fællesoffentlig standardkontoplan	1-2	0-2
- Udvikling af digitale indberetningsmoduler	1-2	0-2
I alt	2-4	0-4

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

08 Overvejelser om udbredelse

Risici forbundet med udbredelse af automatisk erhvervsrapportering

Der er risici forbundet med realisering af gevinsterne ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering blandt små virksomheder. Det vil være relevant at analysere disse risici og eventuelt opstille mitigerende tiltag forud for igangsættelse af AER.

Der er en række centrale risici forbundet med realisering af potentialet ved udbredelse af AER.

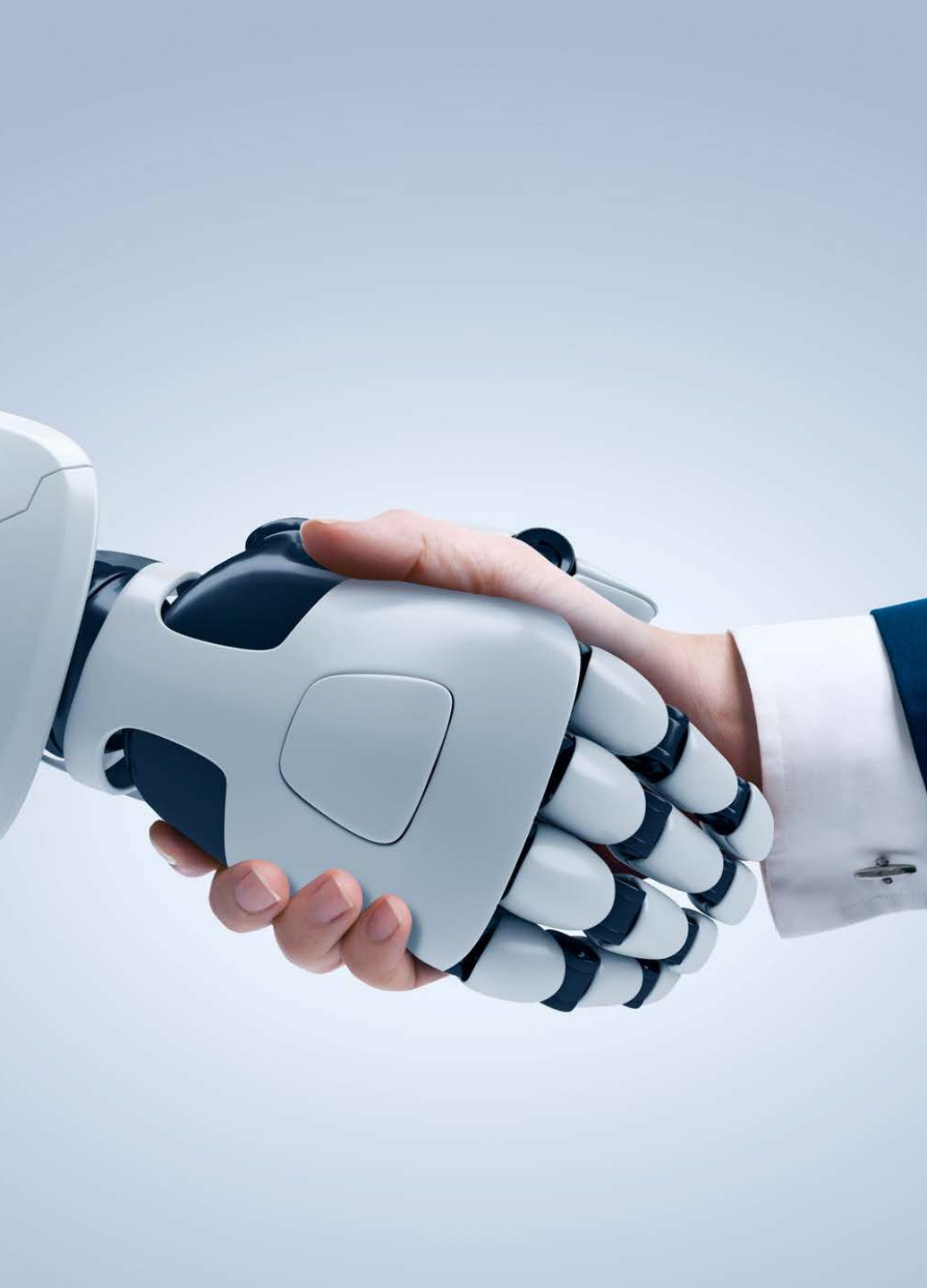
Disse risici vedrører primært virksomhedernes incitamenter til at anvende e-faktura og digitale regnskabssystemer samt regnskabssystemudbydernes incitament til at implementere en referencestruktur mellem deres egne kontoplaner og offentlige kontoplaner.

Øvrige centrale risici fremgår af tabellen til højre.

Forud for udbredelse af AER vil det være afgørende at vurdere disse risici nærmere og opstille eventuelle mitigerende tiltag såsom minimumskrav til regnskabssystemer (fx via certificering) samt standarder for portabilitet.

Tabel 39: Centrale risici forbundet med realisering af gevinster

Risiko	Beskrivelse
Realisering af gevinster hos små virksomheder er baseret på frivillighed	Størstedelen af potentialet ved udbredelse af AER kan henføres til øget udbredelse og anvendelse af e-faktura og digitale regnskabssystemer hos små virksomheder. Hvorvidt små virksomheder begynder at anvende e-faktura og digitale regnskabssystemer afhænger imidlertid af, at de er bekendt med gevinsterne ved disse løsninger og finder dem attraktive. Selv om virksomhederne finder gevinsterne attraktive, kan vanens magt fortsat afholde dem fra at benytte e-faktura og digitale regnskabssystemer. En central barriere for realisering af gevinsterne ved AER er derfor, at det er den enkelte virksomhed, der skal indse gevinsterne ved automatisk erhvervsrapportering og herefter omlægge eksisterende processer.
Regnskabssystemudbydere har begrænset incitament til at matche kontostruktur med offentlige kontoplaner	De fleste digitale regnskabssystemer arbejder i dag med enten en fast kontoplan eller en løsning, hvor brugeren selv kan opbygge en kontoplan. For at offentlige myndigheder kan realisere gevinsterne ved flere korrekte indberetninger og bedre datakvalitet, er det centralt, at regnskabssystemudbydere indarbejder en referencestruktur i de digitale regnskabssystemer, der gør det muligt at matche systemernes nuværende kontoplaner med offentlige kontoplaner. Regnskabssystemudbydere skal selv prioritere at udvikle denne funktionalitet frem for andre kundevenlige løsninger, der isoleret set kan rumme en bedre business case for dem.
Regnskabssystemudbydere overfører omkostninger til kunder	Vælger regnskabssystemudbydere at implementere en referencestruktur, der gør det muligt at matche nuværende kontoplaner, vil det være forbundet med en investering. Regnskabssystemudbydere kan vælge at finansiere denne investering ved at hæve priserne for eksisterende kunder, hvilket vil begrænse små virksomheders incitament til at anvende et digitalt regnskabssystem.
Komplicerede leverandørskift	For små virksomheder, der i dag anvender digitale regnskabssystemer, kan skift af udbyder være kompliceret i den forstand, at det kan være kompliceret at få overført historiske data mellem udbydere, hvilket i praksis indebærer, at der er begrænset incitament til at skifte midt i et regnskabsår. Komplicerede leverandørskift kan således reducere små virksomheders incitament til at anvende digitale regnskabssystemer.
Implementering af API'er og optimering af kontrolprocesser i offentlige myndigheder	Realisering af gevinsterne ved automatisk erhvervsrapportering forudsætter, at myndighederne stiller dokumenterede API'er til rådighed for regnskabssystemudbydere og optimerer bagvedliggende kontrolprocesser. Dette indebærer, at myndigheder skal prioritere investeringer i udvikling af API'er og analysere muligheder for at optimere kontrolprocesser ved langt flere digitale og færre fejlbehæftede indberetninger.

Indhold

- 01 Resumé
- 02 Baggrund
- 03 Metodisk tilgang
- 04 Små virksomheders erhvervsrapportering
- 05 Myndighedsprocesser omkring indberettede data
- 06 Modeller for automatisk erhvervsrapportering
- 07 Potentialet ved automatisk erhvervsrapportering
- 08 Overvejelser om udbredelse

Bilag: Kilder og beregningsforudsætninger

Bilag 1: Litteraturliste

Business casen tager udgangspunkt i tidligere potentialevurderinger og forudgående analysearbejde inden for lovgivning og digital understøttelse.

Tabel 40: Litteraturliste

Potentialevurderinger

Erhvervsstyrelsen – Administrative lettelser ved automatisk erhvervsrapportering, 2017, Deloitte

AMVAB-måling, Måling af administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven, 2019, EY

Lovgivningsanalyser

Kortlægning af barrierer og løsningsmuligheder i årsregnskabsloven og konsekvensvurdering heraf med henblik på at gennemføre automatisk erhvervsrapportering, 2017, KPMG

Analyse af mulighederne for automatisk erhvervsrapportering på momsområdet, 2018, KPMG

PSD2 og fremtidens automatiserede erhvervsrapportering, 2018, KPMG

Automatisk Erhvervsrapportering – Kortlægning af barrierer i skattekontrolloven og mindstekravsbekendtgørelsen, 2018, KPMG

Kortlægning af barrierer i bogføringsloven med henblik på at gennemføre automatisk erhvervsrapportering, 2019, KPMG

Afskrivningsanalyse, 2019, KPMG

Understøttelse af virksomhedernes bogførings- og indberetningsprocesser

Elektronisk fakturering – Analyse af udbredelse og anvendelse blandt danske virksomheder, 2017, KPMG

Virksomhedernes parathed til Automatisk Erhvervsrapportering, 2018, Advice

Erhvervsstyrelsen, Analyse af brug af årsrapporten fra mindre virksomheder i regnskabsklasse B, 2018, EY

Erhvervsstyrelsen – Undersøgelse af det fremadrettede behov for revisionspligt, 2018, KPMG

Undersøgelse af automatisering og nøjagtighed af mindre virksomheders bogføring samt udbredelse, barrierer og løsningsforslag for anvendelse af e-fakturering B2B, 2019, Deloitte

Analyse af barrierer og muligheder for Automatisk Erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering, 2019, PwC

Tests af automatiske indberetningsløsninger

Test af standardkontoplan, 2018, KPMG

Pilottest af standardkontoplaner til brug for momsindberetningsdata – Analyse af NemVirksomheds og Erhvervsstyrelsens standardkontoplan samt test af NemVirksomheds API-løsning, 2019, KPMG

POQ Metode Rapport, Automatisk Erhvervsrapportering, 2019, Digital Revisor

Specifikation af arkitektur

Automatisk Erhvervsrapportering – Scenarier for målarkitektur, 2019, KPMG

Bilag 2: Antagelser og datagrundlag - Gevinster og omkostninger for virksomheder (1/2)

Tabel 41: Identificerede gevinster for virksomheder

Potentiel gevinst	Antagelse	Datagrundlag
Tidsbesparelse på manuelle processer i forbindelse med bogføring og indberetning	De virksomheder, som anvender et regnskabssystem og håndterer faktura automatisk, bruger markant mindre tid på bogføring (pr. salg) end andre virksomheder, hvilket fremgår af beregningerne i bilag 4. Det fremgår af Advice' undersøgelse af "virksomhedernes parathed til automatisk erhvervsrapportering", at en væsentlig andel af de små virksomheder er positive over for automatisk erhvervsrapportering og ønsker at spare tid på bogføring (Advice, 2018). Markedet for digitale regnskabsløsninger er samtidig i rivende udvikling, og løsningerne er blevet bedre og billigere (KPMG, 2018). Vi ved bl.a. fra Erhvervsstyrelsens revisionspligtundersøgelse, at regnskabssystemudbydere i dag har opnået en automatiseringsgrad på mellem 40 og 80% af posteringerne og arbejder på at nå en automatiseringsgrad på 90 til 95% (KPMG, 2018). Vi ved ligeledes, at mange virksomheder ifølge PwC angiver, at de mangler viden om de digitale muligheder (PwC, 2019). Det antages på denne baggrund i business casen, at en væsentlig andel af virksomhederne i målgruppen, som ikke på nuværende tidspunkt har den tilstrækkelige digitale understøttelse af deres bogføringsprocesser, kan løftes. Opdelingen af virksomheder i segmenter uddybes i bilag 4.	<ul style="list-style-type: none"> EY (2019): AMVAB-måling, Måling af administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven Advice (2018): Virksomhedernes parathed til Automatisk Erhvervsrapportering PwC (2019): Analyse af barrierer og muligheder for Automatisk Erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering Erhvervsstyrelsen – Undersøgelse af det fremadrettede behov for revisionspligt, 2018, KPMG Beregninger foretaget af KPMG.
Bedre overblik over økonomi og mere forudsigelighed	Færre fejl og en bedre kvalitet af regnskaberne betyder ifølge Advice' interessentanalyse øget forudsigelighed for virksomhederne. Regnskaber af højere kvalitet kan også bedre omsættes til ledelsesinformation, der kan bruges forretningsstrategisk, til økonomistyring samt til at gøre det lettere at arbejde datadrevet (Advice, 2015). NSG-business casen (2017) fremhæver endvidere potentialet ved bedre data i forhold til at forbedre virksomhedernes ressourcestyring/økonomistyring.	<ul style="list-style-type: none"> Advice (2015): Projekt Digitale Regnskaber Interessentanalyse EY (2017): Nordic Smart Government – Business case for Nordic SMEs.
Reduceret behov for ekstern bistand	Ifølge analysen "virksomhedernes parathed til automatisk erhvervsrapportering" er flere virksomheder interesseret i at opnå en revisor-besparelse (Advice, 2018). Ifølge AMVAB-målingen bruger 80% af virksomhederne i AER's målgruppe revisors hjælp til enten løbende bogføring (34%) eller opstilling af årsregnskab (64%) eller til begge dele. Virksomhedernes gennemsnitlige omkostning til assistance fra revisor er ca. 17.000 kr. om året (EY, 2020). Det antages i business casen, at automatisk erhvervsrapportering kan spare de små virksomheder for en væsentlig del af disse omkostninger, men vi har valgt ikke at estimere denne besparelse kvantitativt, idet vi ved fra bl.a. Erhvervsstyrelsens revisionspligtundersøgelse, at der kan være mange årsager til, at virksomheder vælger at få assistance fra en revisor (KPMG, 2018).	<ul style="list-style-type: none"> EY (2020): AMVAB-måling, Måling af administrative konsekvenser ved bogføringsloven og årsregnskabsloven Advice (2018): Virksomhedernes parathed til Automatisk Erhvervsrapportering Erhvervsstyrelsen – Undersøgelse af det fremadrettede behov for revisionspligt, 2018, KPMG.
Lettere at afstemme med banken	Af PwC's analyse af barrierer og muligheder for små virksomheders B2C-fakturering fremgår det, at kun 26% af virksomhederne i regnskabsklasse A og mikro B har automatisk afstemning enten gennem økonomi-/bogføringsssystem eller via en anden digital tjeneste. En stor andel virksomheder svarer derudover i undersøgelsen, at de er ubekendte med de digitale muligheder (46%), mangler tid til at sætte sig ind i mulighederne (45%), eller at det er for omkostningsfuldt at anskaffe det rette system (57%). Det antages, at en stor del af de små virksomheder ved udbredelse af automatisk erhvervsrapportering, herunder en succesfuld implementering af PSD2, i højere grad vil få adgang til afstemning via et regnskabssystem eller andre digitale tjenester.	<ul style="list-style-type: none"> KPMG (2018): PSD2 og fremtidens automatiserede erhvervsrapportering Deloitte (2019): Undersøgelse af [...] e-fakturering B2B PwC (2019) Analyse af barrierer og muligheder [...] små virksomheders B2C-fakturering.
Lettere at stille data til rådighed for tredjeparter	Pengeinstitutter og investorer efterspørger virksomhedernes regnskaber i forbindelse med kreditgivning mv., og det er ifølge EY (2018) ikke tilstrækkeligt med det seneste årsregnskab; der skal kunne stilles friske tal til rådighed. Det antages, at automatisering af den løbende bogføring og processerne for opstilling af et regnskab gør det langt lettere for virksomhederne at kunne stille et regnskab til rådighed for tredjeparter.	<ul style="list-style-type: none"> EY, 2018: Erhvervsstyrelsen, Analyse af brug af årsrapporten fra mindre virksomheder i regnskabsklasse B.

Bilag 2: Antagelser og datagrundlag - Gevinster og omkostninger for virksomheder (2/2)

Tabel 42: Identificerede omkostninger for virksomheder

Potentiel omkostning	Antagelse	Datagrundlag
Udgifter til digitalt regnskabssystem	<p>Et digitalt regnskabssystem, som kan sende og modtage EAN/e-faktura og lave momsregnskab, kan fås gratis (med op til 1000 posteringer om året). Med flere funktioner, herunder automatisk afstemning med bank, koster en abonnementsløsning mellem 180 og 350 kr. om måneden. Et regnskabssystem, som understøtter automatisk erhvervsrapportering, koster således 2.160-4.200 kr. om året pr. virksomhed. Det antages, at virksomhederne i gruppen "har et regnskabssystem, men manuelle processer" (44% jf. figur 47) skal anskaffe sig et nyt regnskabssystem. jf. bilag 4 (3/4). Det antages derudover at virksomhederne i gruppen "har ikke et regnskabssystem + får assistance af revisor" (18% jf. figur 46) skal anskaffe sig et nyt regnskabssystem (eller rettere, deres Bogholder/revisor skal).</p> <p>Således er omkostningen i de 2 scenarier: 50% * 66% virksomheder * 476.000 virksomheder i populationen * 2.160 kr. ≈ 339 mio. kr. 100% * 66% virksomheder * 476.000 virksomheder i populationen * 2.160 kr. ≈ 678 mio. kr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Regnskabssystemudbydernes hjemmesider
Omstilling til nye processer	<p>Der vil alt andet lige være en mindre omstillingsbyrde i forbindelse med at lære et nyt regnskabssystem, nye funktioner, eller nye indberetningsløsninger at kende. Det kan tage alt mellem et par timer og et par dage. Estimat herfor er så usikkert, at der ikke er udregnet omkostninger kvantitativt for dette, hvilket også tidligere business cases har fravalgt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Advice (2015): Projekt Digitale Regnskaber Interessentanalyse

Bilag 3: Antagelser og datagrundlag - Gevinster og omkostninger for myndigheder

Tabel 43: Identificerede gevinster for myndigheder

Potentiel gevinst	Antagelse	Datagrundlag
Bedre datagrundlag for kontrol og mere effektiv kontrol	Virksomhedernes indberetning af moms og årsregnskaber er i vidt omfang fejlbehæftede, herunder ofte med relativt simple (og utilsigtede) fejl. Myndighederne har derfor allokeret ressourcer til automatiseret og manuel kontrol af virksomhedernes indberetninger. Det antages, at en øget grad af automatisering af bogføring og indberetning vil medføre færre fejl i virksomhedernes datagrundlag, hvilket vil gøre det muligt at tilrettelægge en mere effektiv kontrol målrettet mod den gruppe virksomheder, der bevidst unddrager sig.	<ul style="list-style-type: none"> Interview med Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen
Øget kvalitet i indberetningerne/øget regelefterlevelse blandt virksomhederne	Det er myndighedernes opfattelse, at mange virksomheder gerne vil indberette korrekt til de offentlige myndigheder, men ofte ikke har tiden eller evnerne til at gøre det. En øget automatisering af processen for tilvejebringelse af data til brug for indberetning og introduktionen af en fællesoffentlig standardkontoplan forventes at forbedre virksomhedernes forudsætninger for at indberette korrekt og understøtte, at virksomhedernes tidsforbrug på indberetning reduceres.	<ul style="list-style-type: none"> Interview med Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen
Effekt på regelefterlevelse (samfundsmæssig gevinst)	Skatteforvaltningens compliance-undersøgelser viser, at hele 48% af virksomhederne, der indberetter moms, laver utilsigtede fejl, og at disse fejl opstår under selve bogføringen (Advice, 2015). En øget grad af automatisering af bogføring og indberetning vil medføre færre fejl, som potentielt kan have en effekt på regelefterlevelse. Det er dog ifølge Skatteforvaltningen usikkert hvordan. Også PwC (2019) peger i deres analyse på, at et forbedret data- og dokumentationsgrundlag umiddelbart vil have en positiv effekt på regelefterlevelse, fordi det både kan være med til at mindske det utilsigtede fejl hos dem, som gerne vil være lovmedholdelige, og fordi det giver et større overblik over, hvad der skal betales, og samtidig vil besværliggøre undergrundsøkonomi, hvis der er et øget dokumentationsniveau (PwC, 2019).	<ul style="list-style-type: none"> Interview med Skatteforvaltningen Advice (2015): Business case for Projekt Digitale Regnskaber PwC, 2019: Analyse af barrierer og muligheder for Automatisk Erhvervsrapportering for små virksomheders B2C-fakturering.

Tabel 44: Identificerede omkostninger for myndigheder

Potentiel omkostning	Antagelse	Datagrundlag
Udgift til at tilrette standardkontoplaner	Både Erhvervsstyrelsens og Skatteforvaltningens standardkontoplaner vil skulle tilrettes til en fællesoffentlig referenceramme. For Erhvervsstyrelsen er der tale om at tilføje 4 konti, mens det for Skattestyrelsen vil kræve en renummerering af hele kontoplanen. Det antages derudover, at det vil koste myndighederne op til 1. mio. kr. at drifte og vedligeholde den fællesoffentlige standardkontoplan.	<ul style="list-style-type: none"> KPMG (2019): Pilottest af standardkontoplaner til brug for momsindberetningsdata – Analyse af NemVirksomheds og Erhvervsstyrelsens standardkontoplan samt test af NemVirksomheds API-løsning Skattestyrelsen Erhvervsstyrelsen.
Udgift til at udvikle API'er	Udvikling af en simpel åben API oven på en XBRL-standard vil kræve 1 udvikler i 3 måneder og er estimeret til ca. 500.000 kr. Den konkrete løsning afhænger dog af, om der blot skal laves en simpel løsning oven på XBRL-standarden eller opdateres til eventuelt nye standarder. Et konservativt bud er derfor 0,5-2 mio. kr., hvilket indebærer, at udvikleren kan arbejde op til et år. Det samme er tilfældet for Danmarks Statistik, som benytter tilsvarende system-til-system indberetningsløsning med indberetning i XBRL-fil. Udgiften til at udvikle åbne API'er til både Erhvervsstyrelsen og Danmarks Statistik estimeres således at være 1-4 mio. kr.	<ul style="list-style-type: none"> KPMG's softwareudviklere
Udgift til information og udbredelse af AER	Det antages, at der skal bruges 1-2 årsværk fra myndighederne samt ekstern bistand på 500.000 kr. årligt over en periode på 1-3 år. Omkostningen for en offentligt ansat i et ministerium er ca. 500.000 kr. årligt. Den estimerede omkostning er således: $(1 * 500.000 \text{ kr.} + 500.000 \text{ kr.}) * 1 \text{ år} = 1 \text{ mio. kr.}$ $(2 * 500.000 \text{ kr.} + 500.000 \text{ kr.}) * 3 \text{ år} = 4,5 \text{ mio. kr.} \approx 5 \text{ mio. kr.}$	<ul style="list-style-type: none"> KPMG's beregninger

Bilag 4: Antagelser og datagrundlag - Gevinster og omkostninger for regnskabssystemudbydere

Tabel 45: Identificerede gevinster for regnskabssystemudbydere

Potentiel gevinst	Antagelse	Datagrundlag
Øget kundebase/større marked	Idet udbredelsen af AER vil indebære, at langt flere virksomheder vil anvende et digitalt regnskabssystem, som muliggør automatisering af processer og integration med myndighedernes API-løsninger, betyder dette et større marked for de regnskabssystemudbydere, der tilbyder disse løsninger. Kundetilvæksten vil af regnskabssystemudbydere kan omsættes til øget omsætning.	<ul style="list-style-type: none"> Alt andet end lige-betragtning
Mulighed for at tilbyde nye services, såsom kreditvurderinger	Med en tilsigtet implementering af PSD2 vil grænsen mellem bank og regnskabssystemudbydere udviskes, hvorfor regnskabssystemudbydere kan udbyde nye services til deres kunder (KPMG, 2018 og Deloitte, 2019). Her er tale om muligheden for automatisk afstemning med banken fra regnskabssystemet og håndtering af betalinger direkte fra regnskabssystemet, hvortil bankerne nu er forpligtede til at stille data til rådighed gennem åbne API'er. Men regnskabssystemudbydere kommer potentielt også til at kunne tilbyde andre services.	<ul style="list-style-type: none"> KPMG, 2018: PSD2 og fremtidens automatiserede erhvervsrapportering Deloitte, 2019: Undersøgelse af automatisering og nøjagtighed af mindre virksomheders bogføring samt udbredelse, barrierer og løsningsforslag for anvendelse af e-fakturering B2B.

Tabel 46: Identificerede omkostninger for regnskabssystemudbydere

Potentiel omkostning	Antagelse	Datagrundlag
Udgifter til implementering af offentlig standard-kontoplan	Det antages, at det vil kræve 1-2 udviklere i 3. mdr., herunder at en udvikler koster mellem 40.000 og 60.000 kr. om måneden. De forventede implementeringsomkostninger bliver således: 1 udvikler * 40.000 kr. * 3 mdr. * 10 regnskabssystemudbydere = 1,2 mio. kr. ≈ 1 mio. kr. 2 udviklere * 60.000 kr. * 3 mdr. * 10 regnskabssystemudbydere = 3,6 mio. kr. ≈ 4 mio. kr. Derudover antages det, at der løbende vil være brug for vedligeholdelse af standardkontoplanen i forhold til løbende at sikre integration og opdateringer til regnskabssystemudbydernes egne standardkontoplaner. Vi antager, at dette vil koste regnskabsudbydere op mod 200.000 kr. om året * 10 regnskabssystemudbydere ≈ 2 mio. kr. om året.	Interview med regnskabssystemudbydere og vurdering foretaget af KPMG.
Udgifter til integration med myndigheds-API'er	Det antages, at det vil kræve 1-2 udviklere i 3. mdr., herunder at en udvikler koster mellem 40.000 og 60.000 kr. om måneden. De forventede implementeringsomkostninger bliver således: 1 udvikler * 40.000 kr. * 3 mdr. * 10 regnskabssystemudbydere = 1,2 mio. kr. ≈ 1 mio. kr. 2 udviklere * 60.000 kr. * 3 mdr. * 10 regnskabssystemudbydere = 3,6 mio. kr. ≈ 4 mio. kr. Derudover antages det, at der løbende vil være brug for vedligeholdelse af standardkontoplanen i forhold til løbende at sikre integration og opdateringer til regnskabssystemudbydernes egne standardkontoplaner. Vi antager, at dette vil koste regnskabsudbydere op mod 200.000 kr. om året * 10 regnskabssystemudbydere ≈ 2 mio. kr. om året.	Interview med regnskabssystemudbydere og vurdering foretaget af KPMG.

Bilag 5: Estimering af potentialet for virksomhedernes administrative besparelser (1/4)

Automatisk erhvervsrapportering forventes at have en væsentlig effekt på virksomhedernes tidsforbrug i forbindelse med bogføring og indberetning.

Udgangspunktet for beregningen af potentialet for byrdelettelser for virksomheder i forbindelse med bogføring og indberetninger er opgørelsen af de administrative konsekvenser (såkaldt AMVAB-måling) ved bogføringsloven og årsregnskabsloven foretaget i 2019 (EY, 2019). Som redegjort for i kapitel 4 er de samlede administrative omkostninger for virksomhedernes i målgruppen her opgjort til ca. 33 mia. kr. og udgør business casens baseline. For hvert procestrin, for hvilke virksomhedernes byrder er kortlagt, gør business casen antagelser, om hvorvidt virksomhedernes tidsforbrug på det specifikke procestrin kan reduceres som følge af udbredelse af AER og denne potentielle besparelse estimeres. Fordelingen af virksomhedens byrder i forbindelse med de forskellige trin og den estimerede potentielle besparelse fremgår af tabel 46 nedenfor. Som det ses, ligger de største byrder – og det største potentiale for byrdelettelser – i forbindelse med processerne "Registrering af omsætning" og "Registrering af omkostning" samt "Indbetaling" og "Udbetaling". Antagelser og beregningsmetode uddybes i det følgende.

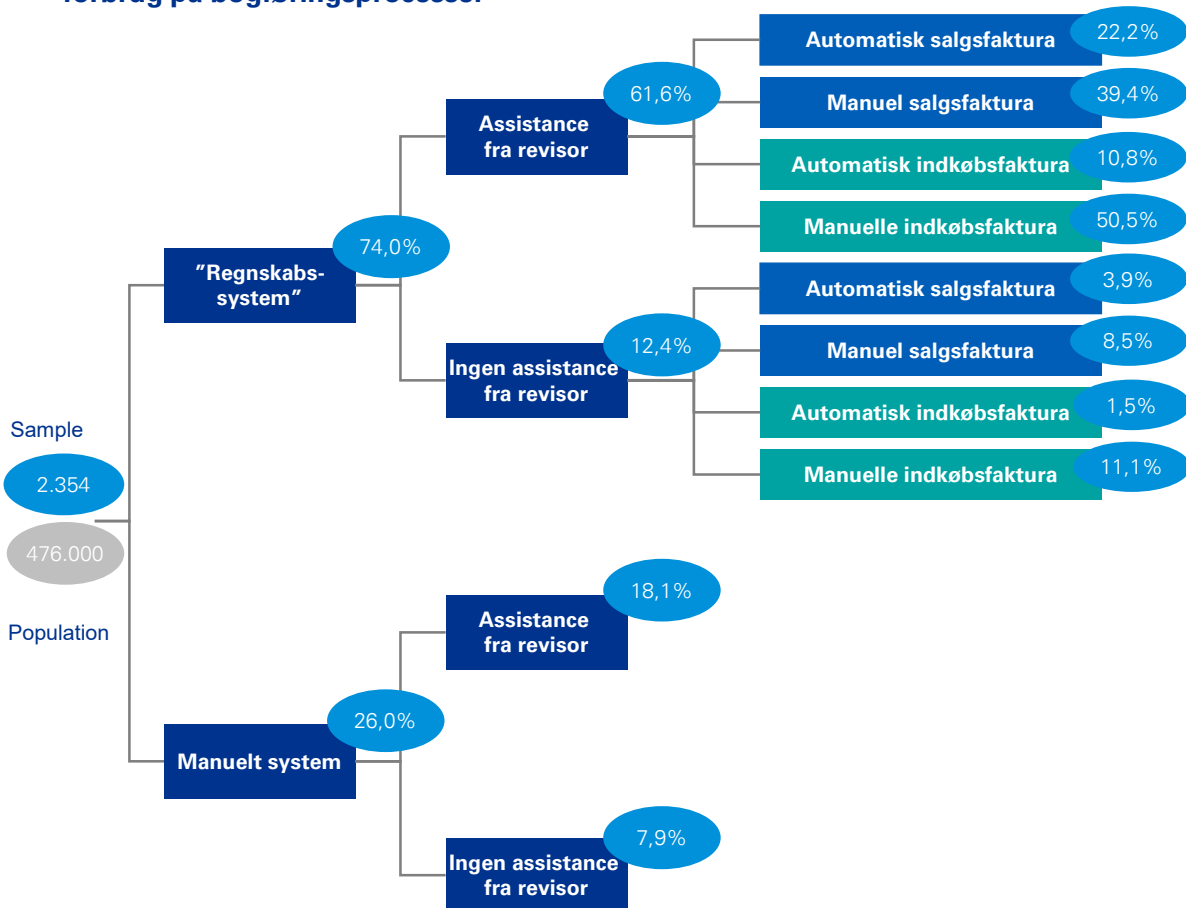
Tabel 47: Estimeret potentiale for tidbesparelse på manuelle processer for små virksomheder

	Baseline Regnskabsklasse A og mikro B (mio. DKK) (afrundet)	Forventede effekter	Estimeret besparelse - Scenarie 1 (mio. DKK)	Estimeret besparelse - Scenarie 2 (mio. DKK)
Aftale og løbende bogføring				
Registrering af omsætning	10.500	Effekt af regnskabssystem og e-fakturering estimeret	750	1.500
Periodisering af omsætning	300	Antages uændret	-	-
Registrering af omkostning	9.630	Effekt af regnskabssystem og e-fakturering estimeret	310	610
Periodisering af omkostning	400	Antages uændret	-	-
Registrering af ændringer i varelager	2.600	Antages uændret	-	-
Total – Aftale og løbende bogføring	23.430		1.060	2.110
Afstemning				
Indbetaling	4.400	Effekt af regnskabssystem estimeret	250	500
Udbetaling	4.750	Effekt af regnskabssystem estimeret	290	580
Total – Afstemning	9.150		540	1080
Manuelle input				
Udarbejdelse af resultatopgørelse, noter mv. (årsregnskab)	280	Effekt af standardkontoplan og forudfyldning af indberetning: Balance og resultatopgørelse genereres automatisk, og anvendt regnskabspraksis udfyldes automatisk. Det 3 processer udgør 225 mio. kr. for virksomhederne i målgruppen. Det antages, at tiden brugt på disse procestrin halveres, og at 20-50% af virksomhederne vil anvende en standardkontoplan og indberette automatisk: 225 mio. kr. * 0,5 * 0,2 ≈ 23 mio. kr. og 225 mio. kr. * 0,5 * 0,5 ≈ 56 mio. kr.	23	56
Moms	ikke kortlagt	Effekt af standardkontoplan og forudfyldning af indberetning	-	-
Total – Manuelle input			23	56
Indberetning				
Indtastning/Indberetning årsregnskab	7	Effekt af ny API	2	4
Indtastning/Indberetning af momsregnskab	ikke kortlagt	Effekt af moms-API	-	-
Total – Indberetning			2	4
Total	32.860		1.625	3.250

Bilag 5: Estimering af potentialet for virksomhedernes administrative besparelser (2/4)

Til estimering af virksomhedernes potentielle byrdelelser tages udgangspunkt i virksomhedernes kortlagte ressourceforbrug på processerne registrering af omsætning og omkostning samt registrering af indbetalinger og udbetalinger. Virksomhederne er delt op i segmenter efter graden af digital understøttelse af disse processer.

Figur 48: Fordeling af stikprøven af virksomheder ift. kortlægning af ressourceforbrug på bogføringsprocesser

Vores datasæt (AMVAB-målingen) består af survey-data fra 2354 virksomheder er virksomhedernes i AER's målgruppe. Virksomhederne har angivet hvor mange minutter de bruger på hvert processtrin, f.eks. på at registrere en salgsfaktura, samt hvor mange salgsfaktura i dette tilfælde virksomheden har om ugen. På denne måde kan virksomhedens tidsforbrug på de administrative processer opgøres til et årligt forbrug og herefter "den administrative omkostning" beregnes ved at gange det årlige timeforbrug med prisen på en regnskabsmedarbejder eller revisor til denne type arbejde. I AMVAB-målingen er denne pris 350,08 kr., så den pris anvender vi også i business casen.

På baggrund af survey-data foretager KPMG egne beregninger for at kunne sige noget om ikke blot de totale administrative omkostninger (vores baseline jf. kapitel 3), men også effekten af graden af digital understøttelse i virksomhederne. Mere præcist har virksomhederne i undersøgelsen angivet hvorvidt de har et "regnskabssystem" samt hvorvidt de har automatiske processer til at håndtere fakturering. Vi kan derfor dele virksomhederne i datasættet op i segmenterne illustreret i figur 46 til venstre.

Herefter gør vi i i business casen en række antagelser om, hvorvidt det kan lade sig gøre at flytte virksomhederne fra ét segment til et andet, så de opnår en højere grad af digital understøttelse. I realiteten er der her tale om, jf. kapitel 6, at de virksomheder, der enten har et gammeldags eller simpelt digitalt værktøj (måske stillet til rådighed af deres revisor) eller slet ikke har et regnskabssystem, skal anskaffe sig/købe abonnement på en af de moderne digitale regnskabssystemløsninger, som understøtter e-fakturering mv. (Disse uddybes på næste side).

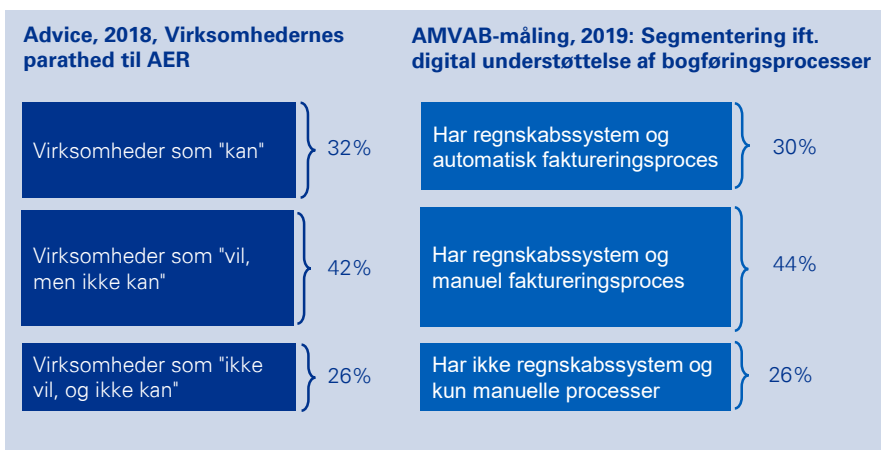
Som det ses af figur 46 til venstre er det en forholdsvis høj andel af virksomhederne (74%), der i målingen angiver, at de anvender et "regnskabssystem" til bogføring - sammenlignet med hvad vi ved fra andre undersøgelser. Det skal derfor understreges, at vi ikke ved noget om, hvad virksomhederne forstår ved et "regnskabssystem", andet end at der specifikt har været angivet i spørgsmålet i AMVAB-målingen, at et Excel-ark ikke tæller som et regnskabssystem. Denne store gruppe (74%) dækker altså over alt fra meget simple digitale værktøjer til moderne cloud-baserede ERP-systemer.

Bilag 5: Estimering af potentialet for virksomhedernes administrative besparelser (3/4)

Virksomhedernes "parathed" til AER er tidligere kortlagt på baggrund af deres tekniske parathed, kompetencer og holdning til AER. På denne baggrund, antager vi, at nogle af virksomhederne vil flytte sig fra deres nuværende segment til et segment med en højere grad af digital understøttelse for at opnå en væsentlig tidsbesparelse.

I 2018 er virksomhedernes "parathed til automatisk erhvervsrapportering" blevet undersøgt i en omfattende spørgeskema- og interviewundersøgelse (Advice, 2018). Undersøgelsen skelner hovedsageligt mellem "dem som kan" vs. dem som "ikke kan" på baggrund af virksomhedernes teknisk parathed samt kompetencer og processer, og "dem som vil" vs. dem som "ikke vil" på baggrund af virksomhedernes holdning til automatisk erhvervsrapportering og skepsis overfor digitalisering generelt. Vi tager i business casen udgangspunkt i denne undersøgelses resultater, når vi gør os antagelser om, hvilke virksomhedssegmenter i vores datasæt, der kan flytte sig fra et segment til et andet.

Figur 49: Tre segmenter, som flytter sig

Virksomhederne "som kan" (ca. 32%) oplever teknologi som en stor hjælp og gør allerede alt, hvad de kan for at blive så digitale som muligt (Advice, 2018). Gruppen anvender i høj grad cloud-baserede løsninger og har systemer til håndtering af e-faktura (Advice 2018). Vi antager derfor i business casen, at der er stort sammenfald mellem denne gruppe "som kan" og de 30% af virksomhederne i business casens datasæt (AMVAB-målingen), som angiver både at have et regnskabssystem (som ikke er et Excel-ark), og som anvender automatisk fakturering (enten salgsfaktura, manuel faktura eller begge dele). Disse virksomheders bogføring og indberetning er allerede i høj grad digitalt understøttet og vi antager derfor ikke i business casen, at dette segment at flytter sig yderligere. (Denne gruppe vil dog stadig opnå en stor effekt af at e-faktura bliver mere udbredt generelt).

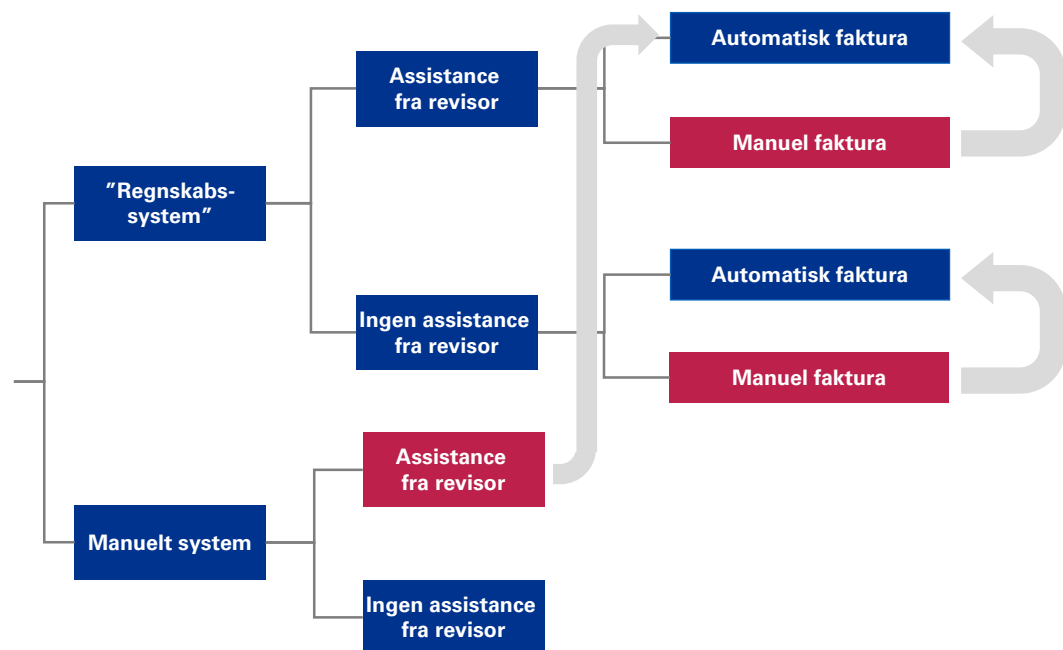
Virksomhederne i segmentet "vil, men kan ikke" (ca. 42%). ønsker i højere grad at digitalisere bogføring og indberetninger, men har ikke på nuværende tidspunkt kompetencerne og processerne til at arbejde digitalt. De anvender i mindre grad cloud-baserede services og har ikke systemer, som understøtter e-fakturering. De angiver i meget lav grad at investere i digitale systemer/teknologier sammenlignet med virksomhederne "som kan" (Advice, 2018) og nogle af virksomhederne angiver ligeledes, at de tidligere har arbejdet mere digitalt, men fandt det for dyrt og ressourcekrævende (Advice, 2018). Det antages i business casen, at der er et stort sammenfald mellem denne gruppe og de 44% virksomheder i business casens datasæt (AMVAB-målingen), som har et regnskabssystem (af ukendt type), og som håndterer processerne i forbindelse med fakturering manuelt. Da disse virksomheder, er positive over for AER (Advice, 2018), og da de ift. teknisk parathed og kompetencer ikke ligger langt fra virksomhederne, "som kan", antages det i business casen, at virksomhederne i denne gruppe i høj grad kan flyttes.

Virksomhederne i segmentet "Vil ikke og kan ikke" (26%) er derimod meget små virksomheder, som slet ikke er digitalt orienterede, og som ikke mener, at digitalisering letter deres arbejdsgang (Advice, 2018). Flere er af den opfattelse, at digitale systemer ofte er fejlbehæftede, og de føler sig ikke trygge ved at arbejde digitalt (Advice, 2018). Til gengæld udliciterer denne gruppe i høj grad deres bogføring og udarbejdelse af indberetning og får hjælp fra deres revisor. Så det er vurderingen at dette segment flyttes, hvis deres revisor flytter sig (Advice, 2018). Vi antager i business casen, at der er et stort sammenfald mellem virksomhederne i denne gruppe og de 26% virksomheder i business casens datasæt (AMVAB-målingen), som angiver at de "ikke har et regnskabssystem". Vi antager derfor yderligere i business casen, at de virksomhederne, som "ikke har et regnskabssystem" og som "får assistance fra revisor" flytter sig til at opnå en højere grad af digital understøttelse gennem deres revisor.

Bilag 5: Estimering af potentialet for virksomhedernes administrative besparelser (4/5)

Til estimering af virksomhedernes potentielle byrdelettelser tages udgangspunkt i virksomhedernes kortlagte ressourceforbrug på processerne registrering af omsætning og omkostning samt registrering af indbetalinger og udbetalinger. Virksomhederne er delt op i segmenter efter graden af digital understøttelse af disse processer.

Figur 51: Business casens antagelser om hvilke virksomhedssegmenter, der flytter sig til et segment med højere grad af digital understøttelse

Med udgangspunkt i antagelserne, som redegjort for på forrige side, regner vi i business casen på, hvad der sker, hvis virksomhederne i segmenterne med "manuelle fakturaprocesser" samt virksomhederne der ikke har et regnskabssystem, men får hjælp af revisor, flytter sig, som illustreret i figur 48 til venstre.

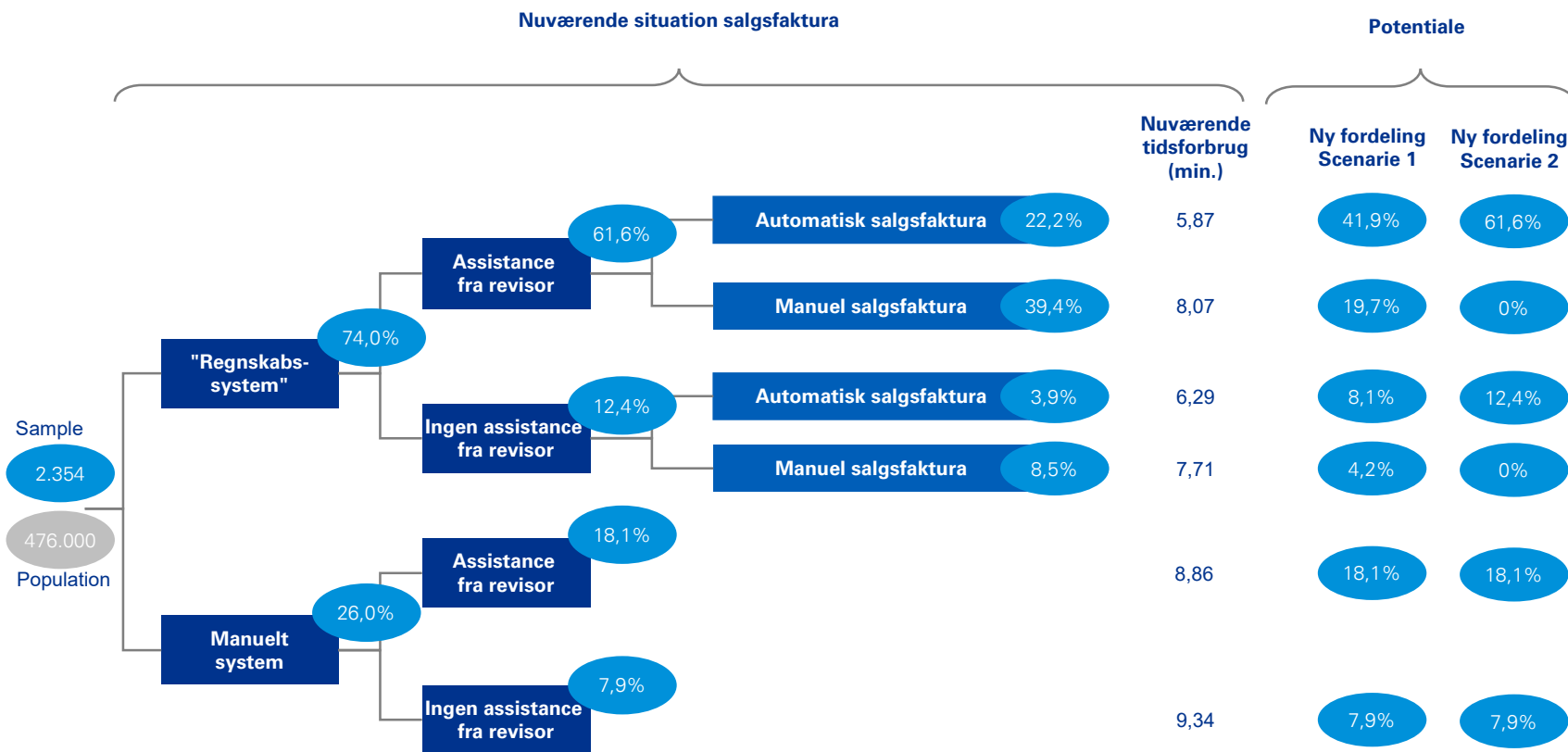
Der er stor forskel på virksomhedernes tidsforbruget på processerne i de forskellige segmenter, som illustreret på næste for processen "registrering af salgsfaktura". For hver af de omkostningstunge processer i forbindelse med virksomhedernes bogføring - 1) registrering af salgsfaktura, 2) registrering af leverandørfaktura, 3) registrering af kundeindbetalinger og 4) betalinger af leverandørfaktura - estimerer vi således den administrative besparelse, som opnås, hvis virksomhederne i de pågældende segmenter flytter sig til et segment med højere grad af digital understøttelse (som vist på figur 49 til venstre).

I det første scenarie antager vi at 50% af virksomhederne i de pågældende segmenter flytter sig og i det andet scenarie antager vi at 100% af virksomhederne i de pågældende segmenter flytter sig. Resultaterne af denne øvelse fremgår af Tabel 47 på side 47.

Bilag 6: Beregningseksempel - Salgsfaktura

Estimeret administrativ lettelse for målgruppen af virksomheder i forbindelse med registrering af salgsfaktura.

Figur 52: Virksomhedernes tidforbrug på registrering af salgsfaktura

Virksomhederne er i AMVAB-målingen blevet spurgt, hvor lang tid de anvender på at registrere én salgsfaktura. Her menes processen fra oprettelse og fremsendelse af ordrebekræftelse, evt. oprettelse/ændring af kundedata samt oprettelse og fremsendelse af salgsfaktura.

Det ses tydeligt, når virksomhederne opdeles i segmenter, at virksomhederne, der har automatiske processer til håndtering af salgsfaktura, er hurtigere end andre, hhv. 5,87 vs. 8,07 minutter i gennemsnit for de virksomheder, der får hjælp af revisor, og 6,26 vs. 7,71 minutter for de virksomheder, der ikke får hjælp af revisor.

Antages det, at halvdelen af virksomhederne i segmentet "regnskabssystem + manuel faktura" flyttes til segmentet "regnskabssystem + automatisk faktura", opnås en besparelse på ca. 750 mio. kr. Antages det, at alle virksomheder i segmentet "regnskabssystem + manuel faktura" flyttes til segmentet "regnskabssystem + automatisk faktura", opnås en besparelse på 1.500 mio. kr. Der er tale om en årlig besparelse på ca. 6.000 kr. pr. virksomhed.

© 2020 KPMG P/S, a Danish company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative, a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.